295. A° 1862.

DONDERDAG 11 DECEMBER.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

Abonnementsprijs is f 24 's jaars of f 6 per drie maanden
per post door het geheele Rijk.
...alve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle
...handelaars en Postkantoren Abonneren.
...ele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat, Wijk 10, N° 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels.... f 1.—
Iedere regel meer. - 0.20
Andere Advertentiën per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

...deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

BERIGT.

...heden af zal deze COURANT *gratis* ...den toegezonden aan hen die zich tegen ...*anuarij 1863* daarop abonneren.

SCHUTTERIJ.
FINAAL ONTSLAG.

...e Manschappen behoorende tot de ligting van het ...1853, worden opgeroepen tot het bekomen van Finaal ...ag uit den dienst der Schutterij, aan het Bureau in ...Oude Mannenhuis, op Woensdag den 17 December ..., des avonds ten 7 ure.
...*otterdam den 9 December 1862.*
De Kolonel, Kommand. der Schutterij,
D. R. GEVERS DEYNOOT.

BUITENLAND.

ENGELAND.

LONDEN 9 *december.* — Met de stoomboot Yeddo, ...de Bombay mail naar Suez overbragt, is berigt ...angen dat de Colombo, gemeten 2127 ton, ...itein A. B. Farquhar, is vergaan. Naar het ...t greep dit ongeval plaats bij het eiland Minicoy, ...mijlen bewesten Point de Galle. De bemanning ...passagiers zijn gered, maar het grootste ge... der mail is verongelukt. De schade is stellig ... groot; het verlies van het schip alleen wordt ...oot op £ 100,000.

— Naar men verzekert heeft Koning Leopold zijne ...naar Engeland uitgesteld tot in de maand maart, ...er het huwelijk van den Prins van Wallis zal ...orden voltrokken.

— De heer Hamilton, chef der city-afdeeling van ...„detective" politie, heeft heden voor het politiehof ...Guildhall verklaard, dat door de nieuwsbladen ...aantal gevallen van roof door verworging (garotte ...beries) waren medegedeeld, die slechts bestonden ...het brein van den aanbrenger. Hij had al die ...gevallen naauwkeurig doen onderzoeken en ten slotte ...gebleken, dat zij waren uitgedacht door een be...gever aan de dagbladen, wiens naam hij zou ...nen noemen, en tegen wien men zelfs met veel ...ond eene actie zou kunnen instellen, wegens op...ting. Niet slechts werd door deze leugenachtige ...igten de spanning waarin het publiek zich bevindt ...vermeerderd, maar bovendien veroorzaakten zij ...de politie veel last en tijdverlies en bragten haar ...op een verkeerd spoor bij het onderzoek naar mis...drijven, die werkelijk hadden plaats gehad.

...Er zijn dezer dagen alleen in de buitenwijken van ...Londen 300 nieuwe agenten aangesteld, en de politie ...der City en de overige wijken van Londen zal eveneens ...spoedig belangrijk worden vermeerderd.

— Zoo als bekend is, rees, ten gevolge van den jongsten ...moordaanslag op Europeërs in Japan, eenige twijfel ...of kolonel Neale, de Britsche zaakgelastigde, de be...langen der vreemdelingen bij die gelegenheid wel be...hoorlijk had behartigd. Iemand, die genoemden ko...nel meer dan 30 jaren lang van nabij heeft gekend, ...ft in een onzer dagbladen een berigt omtrent diens ...levensloop, waarbij het volgende wordt ontleend: Kolonel Neale verloor reeds op teederen leeftijd zijne ...ders, en zag zich genoodzaakt zich zelf door de ...wereld te helpen. Nog geen 18 jaren oud voegde hij ...zich bij het bevrijdings-leger voor Oporto, en gedurende ...de bloedige belegering was hij tegenwoordig bij elken ...val, en later bij elken veldslag tot zoo lang Dom ...Miguel van den Portugeschen bodem was verdreven. ...Ofschoon toen nog bijna een knaap, toonde hij bij ...meer dan eene gelegenheid reeds de bezadigdheid van ...rijperen leeftijd eigen. Slechts op het slagveld gedroeg ...hij zich als een vurig, onversaagd jongeling. Bij de ...soldaten was hij algemeen bemind en bij zijne mede...officieren stond hij in zoo groote achting, dat zijne superieuren hem meermalen raadpleegden. Toen het Britsch legioen werd opgerigt, behoorde hij tot den staf, en zijne militaire loopbaan in Spanje was even verdienstelijk als in Portugal. Niet ligt — zegt de schrijver — zal ik op een 5den mei vergeten, met hoeveel moed en overleg hij op dien datum zijne soldaten aanvoerde bij de bestorming der heuvels tegenover St. Sebastiaan. Toen de oorlog geëindigd was, werd hij secretaris van den gezant naar Belgrado en daarop secretaris van den Regerings-commissaris te Manchester. Daar stelde men zijne verdiensten op zoo hoogen prijs, dat men hem het vice-consulaat in Syrië toevertrouwde, te Aleppo en Alexandrietta, waar zijn broeder, de tegenwoordige consul te Athene, zich bij hem vervoegde. Lord Palmerston begreep hoe gewigtig Varna worden kon, en stelde Neale daar als consul aan, in welke betrekking zijne verdiensten gedurende den Krim-oorlog door allen, zelfs vreemdelingen, volmondig werden erkend. Tot belooning voor zijne gewigtige diensten werd hij geplaatst in den betrekkelijk gemakkelijken post van secretaris van legatie bij de Chinesche ambassade onder Lord Elgin. Toen de zaken in Japan echter onrustig begonnen te worden zond men hem naar Yeddo, en niemand beter dan zijn voorganger sir J. Rutherford Alcock zou kunnen getuigen, dat kolonel Edward St. John Neale de man niet is „om terug te deinzen voor de uitoefening van zijn pligt," gelijk waarschijnlijk ook wel bewezen worden zal, wanneer de bijzonderheden van den moord beter zijn bekend.

— De heer J. D. Powles, president van het committé der Spaansch-Amerikaansche fondsenhouders, heeft een werkje uitgegeven getiteld Nieuw-Grenada en zijne hulpbronnen (New-Grenada: Its Internal Resources, A. H. Baily and Co., Cornhill). Vooral voor diegenen die in dit land belang stellen is dit boekje bijna onmisbaar, terwijl de naam van den schrijver reeds genoegzamen waarborg geeft voor de degelijkheid van den inhoud.

— Gisteren heeft in Edmund's kolenmijn, tusschen Sheffield en Brinsley, eene gaz-ontploffing plaats gehad, waardoor de mijn in brand is geraakt. Men vermoedt dat tusschen de 50 en 60 mijnwerkers daardoor zijn omgekomen. Alle pogingen tot redding zijn mislukt en men zal de mijn vol water moeten doen loopen om den brand te blusschen. Een aantal dergenen, die nog aan den dood zijn ontsnapt, heeft ernstige brandwonden bekomen.

— Men berigt (doch niet officieel) dat de tweede dochter van Prins Christiaan van Denemarken, Prinses Sophia Maria Frederika Dagmar, oud 15 jaar, verloofd is met den Erfgroothertog Nicolaas van Rusland, den Cesarewitch, die den leeftijd van 19 jaar heeft bereikt; de plegtige afkondiging dezer verloving zal echter eerst plaats hebben wanneer zij in het Grieksche geloof zullen zijn opgenomen.

— Luidens telegram uit Calcutta is de Koning van Delhi, 11 november, te Rangoon overleden en dienzelfden dag begraven. De Mohammedaansche bevolking gaf weinig blijk van belangstelling.

FRANKRIJK.

PARIJS 9 December.
(*Particuliere Correspondentie.*)

Gisteren was ter beurze het gerucht verspreid dat Koning Victor Emmanuel naar Parijs zou komen, doch met inachtneming van het strengste incognito. Ik behoef u te naauwernood op het onhoudbare van zulk een berigt te wijzen: Ratazzi heeft zijn crediet in Italië verloren, omdat hij zijne portefeuille bij de Fransche Regering is gaan halen. En wat zou het nu wel zijn als Koning Victor Emmanuel zelf hier kwam, op hetzelfde oogenblik dat er sprake is van eene leening, door Italië te Parijs te negotiëren. En daarenboven, de heer Vimercati, de agent van de Italiaansche Regering, is hier, en hij kan alle mogelijke stukken en mededeelingen tusschen de beide Souvereinen wisselen, waaraan men behoefte mogt gevoelen.

Een telegram uit Turijn meldt de zamenstelling van het nieuwe Kabinet en tevens dat de Kamers tegen morgen zijn bijeengeroepen, om mededeeling daarvan te krijgen.

Uit Amerika zijn weder verschillende berigten ontvangen, die in den grond weinig om het lijf hebben. De uitwerking, in de Vereenigde Staten te weeg gebragt door depêches van minister Drouyn de Lhuis betrekkelijk eene tusschenkomst in den strijd tusschen het Noorden en het Zuiden, blijkt nog niet met eenige juistheid. Zoo meldde een telegram dat men er te New-York vrij algemeen over verbolgen was, dewijl de Regeringen van Frankrijk en Engeland van zelfzuchtige bedoelingen werden verdacht. Daarentegen zegt onze Moniteur heden ochtend: „Het berigt eener door Frankrijk aangebodene tusschenkomst was in Amerika bekend en had levendige sensatie verwekt. Sommige bladen van New-York drukken de meening uit dat zulk eene Europesche bemiddeling slechts verschoven is."

Maar Garibaldi laat weder wat van zich hooren. Aan prof. Nélaton heeft hij den volgenden brief geschreven:

„*Pisa* 5 *december* 1862.

„Zeer waarde vriend! Ik ben u een woord van liefde en van dank verpligt; uwe komst te Spezzia bragt mij geluk aan, en als ik ooit eenigen twijfel had kunnen voeden in weerwil der broederlijke en geleerde zorg van de chirurgen die mij verpleegden, zoodra ik uw deelnemend bezoek gehad en uwe zoo bemoedigende woorden vernomen had, heb ik niet meer aan mijne genezing getwijfeld.

„Ik gevoel mij veel beter sedert de kogel uit de wond is gehaald, eene operatie welke zoo behendig volbragt is door onzen landgenoot, prof. Zanetti, met de werktuigen die gij mij zoo welwillend hebt toegezonden.

„Morgen krijg ik een vast verband en ik hoop mij spoedig op krukken te kunnen bewegen. God zegene u! even als al die deugdzame mannen, wier menschlievende beginselen zoowel den wetenschappelijk ontwikkelden mensch als den weldoener vereerden.

„Uw toegenegen
(get.) G. GARIBALDI."

In de Parijsche dagbladpers is, wat het personeel betreft, weder eene geheele revolutie ophanden. Zoo zegt men dat de befaamde Louis Veuillot zich weder aan Le Monde zou verbinden en dat de heer Granier de Cassagnac een nieuw blad wil oprigten. L'Echo de la Presse kwijnt uit gebrek aan deelneming weg, en de onderhandelingen met Mirès, die er nieuwe fondsen aan zou bezorgen, schijnen afgesprongen te zijn.

Al de maarschalken van Frankrijk zijn op dit oogenblik te Parijs bijeen. Jaarlijks komen zij in deze maand vergaderen om te beraadslagen over de bevordering van hoofd-officieren en zich verder bezig te houden met de belangrijkste vraagstukken der dienst. Gisteren hielden zij eene eerste zitting in het hôtel van den Minister van oorlog.

De Ministerraad heeft ook gisteren zijne reglementaire bijeenkomsten op maandag, woensdag en donderdag weder aangevangen. Ik wil den schijn niet aannemen of ik beter dan iemand anders zou zijn ingelicht omtrent het daar voorgevallene, maar wat men mij verzekert is dit: dat er sprake geweest is van het vraagstuk der broodbakkerijen. Ten anderen moet de Raad zich met eenparige stemmen verklaard hebben voor de opportuniteit van de waarschuwing welke L'Opinión Nationale heeft ontvangen, want het schijnt dat de Ministerraad over die ondergeschikte punten is geraadpleegd. Voorts moeten de aangelegenheden van Rome geheel onaangeroerd zijn gelaten.

De tenorzanger Mario, die hier aan de Groote Opera is uitgefloten, zal naar ik hoor thans naar Amsterdam gaan.

Vóór eenigen tijd is er verhaald dat een Engelschman, die op de wereldtentoonstelling een bijzonder gemakkelijk ziekbed had gezien, er een kocht en per post naar Garibaldi zond, met zooveel postzegels er op geplakt als noodig was om het te frankeren. Nu hoor ik dat Parijs ook ten deze niet voor Londen wil onderdoen. In de Passage Mirès is een prachtige en uiterst gemakkelijke leunstoel tentoongesteld, die maandag van hier naar Livorno zal gezonden worden ten geschenke aan Garibaldi. Door een vernuftig uitgedacht mechanisme gaat ieder deel op en neder naar de beweging van den kranke die er op zit; het geheel is met zeer rijke stof bekleed, uiterst elegant van vorm en met prachtig snijwerk voorzien. De uitvinder, de heer Giraudet, heeft dit meubel geheel eigenhandig bewerkt.

Baron von Rothschild heeft wederom volgens zijne jaarlijksche gewoonte aan het burgerlijk armbestuur 30,000 kilogrammen brood doen toekomen, ter uitdeeling aan de armen van deze hoofdstad.

Zeer waarschijnlijk verlangen uwe lezers iets meer te weten omtrent Richard-Lenoir, wiens naam zondag door Keizer Napoleon werd uitgesproken en thans gegeven is aan de boulevard, welke eerst naar Koningin Hortense was genoemd. Hij werd den 6 april 1765 uit fatsoenlijke boeren-ouders te Epinay sur Odon (Calvados) geboren. Eerst was hij werkzaam in een magazijn van linnens te Rouaan en daarna koffijhuis-knecht. Als zoodanig kwam hij te Parijs in een café van de Rue St. Dénis. Met groote moeite slaagde hij er in een kapitaaltje van 1000 francs te besparen, waarmede hij handel begon te drijven. Spoedig won hij wat, maar leed ook weder eenige verliezen, doch werd niet ontmoedigd.

In 1797 associeerde hij zich met een vriend, Lenoir-Dufresne, en voerde in Frankrijk de machinale weefgetouwen voor katoen in, die tot op dat oogenblik nog alleen het monopolie der Engelsche industrie waren. Hunne fabriek in de Rue de Charonne verschafte weldra aan een groot aantal werklieden arbeid en werd herhaaldelijk door den eersten consul bezocht. Later schonk Keizer Napoleon I eigenhandig het ridderkruis van het Legioen van Eer aan den nijveren industrieel, die zich niet tevreden stelde met de ontwikkeling van het katoenweven in Frankrijk, doch ook bedacht was op de katoen-cultuur. Daarmede nam hij gelukkig geslaagde proeven in Italië, en reeds in 1808 werden van daar in Frankrijk 25,000 Ned. ponden katoen ingevoerd. Toen had de firma Richard-Lenoir haar toppunt bereikt; zij hield meer dan 20,000 arbeiders aan het werk en betaalde maandelijks een millioen francs uit. Daarop kwam het ongelukkige jaar 1814. Aan het hoofd zijner werklieden verdedigde François Richard den ingang van Parijs aan de zijde van de voorstad St. Antoine. Ofschoon ook hij verbannen werd, kreeg hij bijzondere vergunning om in het land te blijven dat hij door zijn arbeid en zijne braafheid had vereerd. Onbeschrijfelijke moeite en opofferingen getroostte hij zich om zijne werklieden werk te verschaffen en overleed arm in 1839.

— Ofschoon het gerucht van Horace Vernet's dood zich nog niet heeft bevestigd, blijft hij in hoogst zorgelijken toestand verkeeren. Met den 73jarigen schilder zou eene vierde generatie van een beroemd schildergeslacht uitsterven, daar zijne eenige dochter kort na haar huwelijk met Paul Delaroche is overleden.

DUITSCHLAND.

BERLIJN 9 *december.* — De officiële Staatsanzeiger kondigt heden verschillende wijzigingen in het Kabinet aan. Graaf Itzenplitz treedt als minister van landbouw en nijverheid af en wordt minister van koophandel, terwijl hij in zijn tot hiertoe bekleed ambt door den heer von Selchow, thans opper-president der provincie Brandenburg, vervangen wordt. Verder is de heer von Jagow op zijn verzoek als minister van binnenlandsche zaken ontslagen, wordt als zoodanig door den legatieraad graaf Eulenburg vervangen, en treedt in de plaats van den heer von Selchow als opper-president der provincie Brandenburg op.

— De ministeriële Sternzeitung behelst het volgend Koninklijk bevelschrift: „In de maand maart aanstaande wordt het vijftig jaren dat het Pruissische volk, op de roepstem mijns in God rustenden vaders, zich tot den grooten kamp van den bevrijdingsoorlog onder de wapenen schaarde. Ik houd het voor gepast dat de herinnering aan het begin der roemvolle daden des legers, welke die tijden tot de schitterendste in de Pruissische geschiedenis gemaakt hebben, op den verjaardag der oprigting van de Landweer gevierd worde.

„Maar in februarij aanstaande wordt het ook honderd jaren dat de zevenjarige oorlog door den roemrijken Hubertsburger vrede is geëindigd, eene gebeurtenis waardoor de vestiging van Pruissen als Groote Mogendheid toenmaals hecht is gegrondvest, en voor welke, zoo als mijn in God rustende broeder reeds den 16 december 1858 bepaald heeft, wij evenzeer verpligt zijn de Goddelijke Voorzienigheid nog heden openlijk dank te zeggen.

„Ik noodig mijn Staatsministerie uit, mij over den aard der vast te stellen feestelijkheden voorstellen te doen. —

Berlijn, 3 december 1862."
(get.) WILHELM."

— De te Berlijn op disponibiliteit gestelde Staatsprocureur Oppermann is nu door de Coburgsche Regering tot hetzelfde ambt benoemd, en zal het waarschijnlijk aannemen. Intusschen gaat men hier met het op disponibiliteit stellen van tot de meerderheid van het Huis der Afgevaardigden behoorende ambtenaren steeds voort, en is dit lot nu weder den landraad in de kreits Freystadt in Silezië, en den Staatsprocureur Schroeder te beurt gevallen, van welken laatsten dit te meer verwondering wekt omdat hij, een der jongste leden van het Huis, zich met de beweging onder de kiezers volstrekt niet heeft ingelaten, en dus niets anders misdaan kan hebben dan dat hij zijne stem tegen de voorstellen der Regering heeft uitgebragt.

KASSEL 9 *december.* — In de heden gehouden zitting der Stendenvergadering werd op het voorstel der finantiële commissie eenstemmig besloten, van de Regering het spoedig indienen van een wetsontwerp op de verdere inning der belastingen te verzoeken. De Landdagscommissaris beriep zich ten opzigte der daarop betrekkelijke regtsvraag op de onlangs door hem afgelegde verklaring, maar meende echter dat de Regering de vraag naar het doeltreffende der zaak alvorens overwegen zou. De staathuishoudkundige commissie sloeg eenstemmig de goedkeuring van het Pruissisch-Fransch handelsverdrag voor.

Wie zal Koning van Griekenland worden?

Dit is de vraag waarmede in deze oogenblikken geheel Europa, Duitschland niet minder dan andere landen, zich bezig houdt. Vraagt men het te Weenen, dan schijnt het nog onzeker welke houding men daar tegenover de verschillende kandidaten wil aannemen. Tegen Prins Alfred zou men minder hebben in te brengen, als men niet vreesde dat eene spruit uit het Engelsch Koningshuis eene geheele verandering in Engelands traditionele staatkunde in het Oosten ten gevolge zou kunnen hebben. Een Leuchtenberg in Griekenland zou als dan eersten spadesteek tot ondermijning van het bestaan der aangrenzende Staten worden aangemerkt, en een nationalen Koning als een tweeden Herostratus, die het in 1856 te Parijs slechts ligt verzekerd gebouw van Turkije in brand zou steken. De verkiezing van een Oostenrijksch Vorst ware niet veel beter dan het zenden van eene deputatie naar Munchen, om Otto te verzoeken de hem ontnomen kroon wel op nieuw te willen aanvaarden.

Te Berlijn schijnt men niet geheel vreemd van de gedachte dat de Grieken ten slotte hunne toevlugt tot een Italiaanschen Prins zullen nemen, maar het blijft de vraag of Koning Victor Emmanuel, bij de vele verlegenheden welke hem nu reeds drukken, ook nog die zou willen voegen die hem dan in het Oosten wachten zouden.

Nu brengt de Kölnische Zeitung van heden weder een nieuwen kandidaat ter sprake. Na een brief uit Athene te hebben medegedeeld, waarin gezegd wordt dat, mislukte de poging om Prins Alfred als Koning te krijgen, de Graaf van Vlaanderen het naast in aanmerking komen zou, trekt genoemd blad het sterk in twijfel of de Koning der Belgen en dat Land zelf een zijner weinige Prinsen zouden willen afstaan, maar vestigt de aandacht op den Hertog Elimar van Oldenburg, die 18 jaren oud is, thans te Bonn studeert, de halve broeder is des regerenden Groothertogs en van de voormalige Grieksche Koningin Amalia. Sedert lang heeft die Vorstin reeds pogingen aangewend om, naardien de Beijersche Prinsen het Roomsch-Katholiek geloof niet wilden opgeven, dezen haren broeder de troonopvolging te verschaffen, en de Grieken zouden zich met die keuze geluk mogen wenschen, omdat de Oldenburgsche Prinsen tot diegenen behooren welke zich door beschaving en vrijzinnigheid onderscheiden, terwijl Rusland, uit hoofde zijner verwantschap met het Huis van Oldenburg, zich daartegen vermoedelijk niet verzetten zou. Maar, zullen de Grieken den broeder hunner verdreven Koningin als Koning willen?

Per Telegraaf.

LONDEN 10 December.

Volgens The Morning Post handhaven de drie Mogendheden het protocol van 1830 en bevelen den Ferdinand van Portugal als kandidaat voor den troon van Griekenland aan.

The Morning Herald deelt eene circulaire van den heer Drouyn de Lhuys over het Grieksche vraagstuk mede, waarbij op het onraadzame der candidatuur van prins Alfred wordt gewezen. Frankrijk, Rusland en Engeland zijn overeengekomen omtrent de uitsluiting van leden hunner familiën van den Griekschen Troon, en om den Grieken kandidaten aan te bevelen, die voor het Europeesch evenwigt niet gevaarlijk zijn.

HANNOVER 10 December.

Er is een nieuw Ministerie gevormd: Hammerstein, binnenl. zaken; Lichtenberg, eeredienst, Windhorst, justitie, en Erxleben, finantien. De heeren Platen en Brandis behouden hunne portefeuilles.

MARSEILLE 9 December.

Uit Napels wordt den 6 dezer gemeld, dat de Mazzinisten hunne proclamatiën vermenigvuldigen. Op verzoek wordt de hymne aan Garibaldi in koffijhuizen en schouwburgen veelvuldig uitgevoerd. Verscheiden dagbladen hebben manifesten van Prins Murat medegedeeld, sommigen zonder hem te ondersteunen, anderen gepaard met aanvallen op hem. Van het dagblad Napoli wordt eene buitengewone oplage ge-

drukte. Door benden worden de posten dikwerf onderschept of verscheiden dagen opgehouden. Diligences en reizigers te voet reizen als gewapende karavanen. San-Vito heeft zich tegen de bandieten gebarrikadeerd.

Zaturdag den 6 dezer hebben te Rome belangrijke arrestatien plaats gehad.

MADRID 9 December.

De Senaat heeft zich bezig gehouden met de Mexikaansche aangelegenheden. De generaal Prim heeft aan die debatten deel genomen en verklaard, dat hij niet voornemens is oppositie tegen het Ministerie te voeren. Hij achtte zich gelukkig, dat hij niet in de noodzakelijkheid is geweest dadelijk na het verschil met Frankrijk te spreken, want dan zou hij in toorn ontbrand zijn tegen hen, die dat verschil te weeg hebben gebragt. De aanvallen der Spaansche en vreemde bladen zullen niet door hem worden beantwoord. Heeft men hem met onedele wapenen aangevallen, hij zal loyale wapenen bezigen. Hij is en was nooit een vijand van Frankrijk. Zijne zending bestond in het behartigen van de Spaansche belangen en het herstellen van den politieken geest in Mexico, in overeenstemming met Frankrijk en Engeland. Aanvankelijk gingen de onderhandelingen goed, maar toen bij zag dat Frankrijk eene speciaal Fransche politiek wilde gaan volgen, had hij besloten zich terug te trekken, want nooit zou hij er in toestemmen, de satelliet eener vreemde Natie te zijn.

ALEXANDRIE 10 December.

De Hertog van Brabant is hier aangekomen. Het schip, waarop Z. K. H. zich bevond, heeft op zee met een zwaren storm te kampen gehad.

NEW-YORK 29 November.

Sedert het vorige berigt hebben er bij Frederiksburg geene troepenbewegingen plaats gehad. De Zuidelijken hebben Holly-Springs ontruimd en zich bij Tullahoma geconcentreerd, om de divisie van generaal Rozencranz, die uit Nashville is opgerukt, tegen te houden. De Noordelijken hebben Husonville aan den Mississippi bezet. De dagbladen, de geestelijkheid en de openbare sprekers bij de Noordelijken gaan steeds voort met de bevolking tegen Engeland in het harnas te jagen. Dit ondervindt hoe langer zoo meer goedkeuring.

LONDEN 10 December.

Thee stil. — *Suiker* kalm; mindere kwaliteiten 6 d. lager. — *Rijst.* Bengal 13/ a 13/6. — *Metalen.* Tin, Straits 117/ a 118/. Schotsch IJzer 54/6. — *Hennep.* St. Petersb. Rein £ 37.4/ voor nieuwe en £ 38.4/ voor oude; dito Riga £ 39 voor nieuwe en voor oude. — *Talk.* In loco 45/3 voor nieuwe, Dec. 45/. Flaauwe markt.

LIVERPOOL 10 December.

Katoen. Heden zijn 20,000 b. afgedaan tot ½ a ¾ d. hooger dan ll. Vrijdag.

MADRID 9 December.

Spanje 2 pc. 46.10; dito 3 pc. 52.05.

PARIJS 10 December.

Frankrijk 3 pc. 70.65; dito 4½ pc. 97.50; Cred. Mobil. 1107. Fr. Oost. Spw. 512; Russ. dito 430. Spanje 2 pc. —; dito Binnenl. 3 pc. 50½. Italië 71.75.

LONDEN 10 December.

De Gecons. 3 pc. 92⅞. Spanje 2 pc. 46⅝; Buitenl. 3 pc. 55; Cert. 8½; Amort. 23⅝. Port. 3 pc. 48. Mexico 3 pc. 31. Grenada Afgestemp. 12⅛. Grieken 15¾.

WEENEN 10 December.

Oostenrijk Metalliek 5 pc. 71.80; dito Nat. 5 pc. 82.20. Wissel op Londen ƒ 118.70.

FRANKFORT 10 December.

Oostenrijk Metall. 5 pc. 60¾; dito Nat. 5 pc. 67¼, 9/16.

ANTWERPEN 10 December.

België, 4½ pc. 99⅞; dito 2½ pc. —. Oostenr. Metall. 5 pc. 59¾; dito Nation. 5 pc. 67⅞. Spanje 2 pc. 45⅞; dito Binnenl. 3 pc. 49⅞.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 10 December.

In het bij dit N.º behoorend **Bijvoegsel** *is opgenomen het vervolg van het uitvoerig verslag der heden gehouden* **Zitting** *van de* **Tweede Kamer** *der* **Staten-Generaal**, *enz.*

Voor de op heden gehouden herstemming voor de benoeming van twee leden der Kamer van koophandel en fabrieken te dezer stede werden ingeleverd 135 stembriefjes, waarvan op enkele slechts één naam was ingevuld. Verkozen zijn de heeren H. Muller Sz. met 81 en C. W. Hoyack met 71 stemmen; van de overige stemmen bekwam de heer E. C. J. van Schelle 65 en de heer C. Gransberg 50 stemmen.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn de algemeene beraadslagingen over het wetsontwerp tot doorgraving van het Kanaal van Holland op zijn smalst en tot verbetering van den Rotterdamschen waterweg aangevangen en gesloten. De heeren Zijlker, Hoyack en Fransen van de Putte hebben zich als voorstanders van het wetsontwerp doen kennen. De heeren Reinders, van Diggelen en Storm van 's Gravesande hebben het ontwerp bestreden, terwijl de heeren Schimmelpeninck en van Voorthuysen zich hunne stem hebben voorbehouden tot nadere inlichtingen. De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft een- en andermaal de aangevoerde bezwaren trachten op te lossen. Bij de behandeling van art. 1 (de doorgraving), heeft de heer van Bosse in eene uitgebreide rede zijne houding met betrekking tot deze zaak toegelicht met eene herinnering aan hare geschiedenis. De heer Fransen van de Putte, opstaande om dit amendement te bespreken, zag van het woord af, toen de Voorzitter verklaarde dat door den heer van Bosse wel een amendement was openbaar gemaakt, maar dat dit nog niet was voorgesteld, veel minder ondersteund. De heer Blussé heeft daarna breedvoerig de doorgraving bestreden en betoogd, dat verbetering van het Noordhollandsche Kanaal meer in het voordeel der hoofdstad was. Eindelijk moet worden gemeld, dat de heer van Bosse heeft verklaard zijn amendement te zullen intrekken, indien daarin eene politieke strekking werd gezien.

In de heden gehouden zitting van de Eerste Kamer werden door de commissien van rapporteurs de verslagen uitgebragt over de wetsontwerpen:

tot inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld; tot wijziging van hoofdstuk IX*A* der Staatsbegrooting voor 1861; tot wijziging en verhooging van hoofdstuk IX*B* der Staatsbegrooting voor 1861; tot verhooging van hoofdstuk II der Staatsbegrooting voor 1862; tot wijziging der begrooting voor de gestichten te Ommerschans en Veenhuizen voor 1862; tot wijziging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1861; tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1862; tot onteigening van perceelen voor de spoorwegen Roermond-Venlo, Tilburg-Boxtel, Bergen-op-Zoom-Goes; tot wijziging van hoofdstuk XI der Staatsbegrooting voor 1862. Deze verslagen zullen worden gedrukt en rondgedeeld, terwijl de beraadslaging daarover is bepaald op vrijdag aanstaande, des namiddags ten 2 ure.

Z. M. heeft aan de nagem. officieren bij de dienstd. schutterijen, op verzoek, eervol ontslag verleend: te Tilburg, aan J. C. de Bruyn Kops, als 2de luit., wegens verandering van woonplaats, en te Amsterdam, aan J. C. S. Rente Linsen, als 1ste luit. Benoemd: bij de rust. schutterij in de prov. Noordbraband, 1ste afd., 4de bat., staf, tot 1sten luit.-adj. C. J. H. Malingré, thans 1ste luit. bij de 1ste comp. van het bataillon.

De Staats-Courant deelt het Koninklijk besluit mede, waarbij bewilliging is verleend tot oprigting der naamlooze vennootschap „Coevordsche Gazfabriek-Maatschappij."

Het Staatsblad n.º 191 bevat een Koninklijk besluit van 16 november ll., houdende vaststelling van een reglement van politie voor het Meppelerdiep.

Bij resolutie van den Minister van Finantien, van 3 dezer, is vastgesteld de 250ste Staatsloterij. Zij bestaat uit 20,000 loten, 10,000 prijzen en 2 premien. De collecte wordt geopend op maandag 5 januarij 1863 en gesloten op zaturdag 17 dier maand. De trekking van de eerste klasse zal aanvangen op den 2 februarij 1863; de laatste 100 nommers zullen op zaturdag 25 april 1863 worden getrokken.

In verband met de onlangs door Z. M. bevolene garnizoensverwisseling met 1 mei des aanstaanden jaars, is door het Departement van Oorlog bevolen, dat alsdan nog van garnizoen zullen verwisselen de majoor Moorrees, van het 1ste reg. vesting-artillerie, van Gorinchem naar Brielle; de majoor W. U. H. van Ingen, van het 3de reg. vesting-artillerie, van Doesburgh naar Gorinchem, alsmede de adjudanten voor het materieel te Vlissingen en Nijmegen, respectivelijk naar Dordrecht en Doesburg.

De toeziende chefs over de militaire bakkerijen zijn door het Departement van Oorlog uitgenoodigd, dat zij die zulks moge aangaan, zich voor gemagtigd kunnen houden om, wanneer ten behoeve der bemanningen van 's Rijks oorlogsvaartuigen of voor onderofficieren en soldaten van het korps mariniers brood uit gemelde bakkerijen mogt worden verlangd, daaraan onmiddellijk te voldoen, en voorts met de bepalingen bekend gemaakt, opzigtens de verrekening der waarde van het alzoo te verstrekken brood met het Departement van Marine.

De Minister van Oorlog brengt in de Staats-Courant van heden ter kennis van belanghebbenden, dat er voor geweermakers gelegenheid bestaat, om met den graad van sergeant of sergeant-majoor in gemelde betrekking bij het leger in Oost-Indië geplaatst te worden, op voorwaarden aldaar uitvoerig beschreven.

De audientie van den Minister van Binnenl. Zaken zal zaturdag 13 dezer niet plaats hebben.

Den 2 dezer heeft te Frankfort de uitwisseling plaats gehad der acten van bekrachtiging op de overeenkomst tot wederkeerige uitlevering van misdadigers, den 4 october met het Hertogdom Nassau gesloten. (Staats-Courant.)

Men zegt: dat het geïncrimineerde geschrift, door den Minister van Oorlog bedoeld bij de verdediging zijner begrooting, zou zijn het opstel van den luitenant de Roo van Alderwerelt, voorkomende in het laatste n.º van „het Vaandel" en ook afzonderlijk uitgegeven onder den titel „de kadettenscholen in Zwitserland. Eene bladzijde uit de geschiedenis van de opvoeding des Zwitserschen volks." De genoemde heer was namelijk belast met de instructie der onderofficieren bij het regement grenadiers en jagers en is dezer dagen plotseling uit die betrekking ontslagen. (Amst. Ct.)

's GRAVENHAGE 10 *december.* — Bij de heden gehouden stemming voor de benoeming van twee leden van den Gemeenteraad alhier, zijn gekozen de heeren mr. C. A. van der Kemp met 449 en D. P. J. van Waning met 423 stemmen. Er waren 842 biljetten ingekomen, van onwaarde 11. Voorts verkregen de heeren jhr. mr. J. J. de la Bassecour Caan 164, mr. A. N. M. Pit 131 en mr. C. C. E. d'Engelbronner 129 stemmen.

— Bij den Raad van State, afdeeling voor geschillen van bestuur, zijn heden behandeld de volgende onderwerpen, als: 1º, het beroep van den commissaris des Konings in de provincie Zuidholland tegen eene uitspraak van Gedeputeerde Staten dier provincie, waarbij de milicien W. F. Brugman en J. A. Geerling van de dienst bij de nationale militie zijn vrijgesteld; 2º, het beroep van het dijkbestuur van het 6de district in Overijssel van een besluit van Gedeputeerde Staten dier provincie over de verpligting tot onderhoud van de Lentherzijl; 3º, het beroep van jhr. T. E. von Weiler te Arnhem, van een besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland, over het brengen van zeker voetpad op den legger der wegen in de gemeente Huissen; 4º, het beroep van mr. W. baron van Heeckeren van Kell te Angerlo, tegen eene beschikking van Gedeputeerde Staten van Gelderland over het plaatsen van sommige paden op den legger der wegen in de gemeente Scherpenzeel, en 5º—7º, de geschillen over het domicilie van onderstand van *a*, D. van Dijck, *b*, W. Born en Birn en *c*, tusschen de gemeenten de Wijk en Smilde, betreffende P. H. van Agteren.

LEYDEN 9 *december.* — Blijkens den Studenten-Almanak voor 1863, is het getal der studenten aan de Leydsche Hoogeschool 524, waarvan elders 37 studeren. Te Leyden: in de godgeleerdheid 100, in de wis- en natuurkunde 18, in de letteren 28, in de geneeskunde 82 en in de regten 259. Aan de Athenaea, Seminaria en elders: in de godgeleerdheid 4, in de letteren 3, in de geneeskunde 10 en in de regten 20.

LEYDEN 10 *december.* — Bij de herstemming voor twee leden der Kamer van koophandel en fabrieken alhier zijn ingekomen 83 stembriefjes, waarvan 16 slechts één naam inhielden. Die stemmen waren verdeeld als volgt: de heeren D. A. Schretlen 50, P. J. Zuurdeeg Jz. 38, W. C. de Sain 38 en S. J. le Poole 24 stemmen. De heer de Sain, ouder in jaren zijnde dan de heer Zuurdeeg, zijn derhalve verkozen de heeren D. A. Schretlen en W. C. de Sain.

MIDDELBURG 8 *december.* — Het aantal lijders aan de tegenwoordig heerschende ziekte is te Bruinisse toegenomen, zoodat dit den 2 dezer in het geheel 30 beliep, van welke 17 zijn hersteld, 6 overleden en 7 onder behandeling. Het verdient opmerking dat de laatste ziektegevallen van minder ernstigen aard zijn en hoop op herstel geven. Tot nu toe is het niet gebleken dat er zich ernstige naziekten hebben voorgedaan. Ook te Vlissingen is de ziekte uitgebroken in een huisgezin, waar drie kinderen zijn aangetast, van welke twee zijn overleden.

GOES 8 *december.* — Vóór twee jaar werden van een kind van C. Slabbekoorn te Bieselinge, door onvoorzigtigheid van de baker, één dag na de geboorte de beide voetjes afgebrand, zoodat slechts de hieltjes overbleven. De beentjes zijn na een half jaar genezen. Reeds hadden eenige menschenvrienden besloten kunstvoetjes voor het ongelukkige wicht te laten maken, toen voor weinige dagen, tot aller verwondering, ook van geneeskundigen, het kind op de afgebrande stompjes is gaan loopen. Even als iemand die op stelten loopt kan het er wel op loopen, maar niet op stilstaan.

ARNHEM 10 *december.* — Ll. vrijdag heeft er op het station van den Rijnspoorweg alhier een belangrijke diefstal plaats gehad. Na de aankomst van den trein, welke ten ruim 5 ure arriveerde, werd er een paket vermist, waarin zich eene waarde van 7400 francs, (Louis d'or) bevond. Ofschoon men aanvankelijk niemand van dezen diefstal verdacht, is het evenwel gelukt al spoedig den dader hiervan te ontdekken, welke (zijnde een jongeling van 22 jaren, als klerk in dienst van de firma van Gend en Loos alhier) gevankelijk naar het huis van arrest is overgebragt.

Naar men verneemt heeft hij zijne schuld aan voorzegd misdrijf volledig beleden.

OLDENZAAL 9 *december.* — Heden morgen is de stoommachine van de katoenspinnerij der heeren Gelderman, Stork & Eckhout alhier defect geworden. Daar men zich voorstelde in deze fabriek gedurende den geheelen winter door te werken, zoo vindt men zich daarin voorloopig teleurgesteld, en is zulks, ook met het oog op de arbeiders die aldaar werkzaam waren, zeer te betreuren.

HARLINGEN 7 *december.* — Gisteren werd hier per telegram het berigt aangebragt, dat op een der hier te huis behoorende schepen een droevig ongeluk had plaats gehad. Het brikschip Mercurius, kapt. J. P. Oldenburger, verliet ll. dingsdag morgen onze haven om naar Newcastle te stevenen. Op de kust van Engeland had het met harden wind te kampen, waardoor het geweldig stampte. Daardoor schijnt de kettingkist te zijn los geraakt, waardoor de scheepsjongen, een schoonbroeder van den boekhouder van het schip, tusschen de kist en verschansing geraakte, zoodat hij onmiddellijk den dood vond.

De Almanak van de Nederlandsche Vereeniging tot afschaffing van Sterken Drank, 6de jaargang, 1863, prijst zich evenzeer door nette uitvoering, ongemeen goedkoopen prijs, en belangrijken inhoud aan. Het leerzaam proza wordt door vloeijende versjes aangenaam afgewisseld. Nieuwe verklaringen van Nederlandsche Geneeskunstoefenaren in verschillende provincien, tot veroordeeling van den Sterken Drank als Volksdrank, gaan dat Mengelwerk vooraf. Eene ruime verspreiding van dit nuttig boekje brenge rijkelijk het hare toe tot bevordering van het menschlievend doel der Vereeniging.

STATEN-GENERAAL.

EERSTE KAMER.

Zitting van Woensdag 10 December.

Door den Voorzitter wordt medegedeeld dat door de afdeelingen benoemd zijn tot rapporteurs over de volgende wetsontwerpen, te weten: over de begrooting van den arbeid der gevangenen voor 1862, over het ontwerp tot wijziging van Hoofdstuk IX *A* van de begrooting van 1861, dat tot wijziging en verhooging van Hoofdstuk IX *B* dier begrooting, dat tot verhooging van Hoofdstuk II der begrooting van 1862 en dat tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren over 1863, — de heeren: van Rhemen van Rhemenshuizen, van Beeck Vollenhoven, Tonckens en Michiels van Kessenich.

Voorts dat door de afdeelingen over de volgende wetsontwerpen tot rapporteurs benoemd zijn, als voor: dat wegens de begrooting van uitgaven voor de Lands-drukkerij voor 1863, dat tot inkoop en amortisatie van rentegevende schuld, dat tot wijziging van Hoofdstuk XI der begrooting voor 1862, dat tot wijziging van Hoofdstuk V der begrooting van 1861 en dat tot verhooging van hetzelfde Hoofdstuk voor 1862, — de heeren: Sassen, Hartsen, Fransen van de Putte en Boreel van Hogelanden.

Is ingekomen een adres van een gewezen predikant bij de Evang. Luth. gemeente te Schiedam, houdende mededeeling van de indiening aan de Tweede Kamer van een adres, waarbij hij zich beklaagt over onregtmatige behandeling door de Evang. Luth. Synode. — Wordt gesteld in handen der commissie voor de verzoekschriften.

Van de Tweede Kamer zijn ontvangen de volgende door haar aangenomen wetsontwerpen: 1º, tot vaststelling van het IXde Hoofdstuk der begrooting voor 1863 (*Departement van Kolonien*); 2º, tot vaststelling van het Xde Hoofdstuk dier begrooting (*Onvoorziene Uitgaven*). — Verzending naar de afdeelingen.

De Voorzitter deelt mede, dat de Commissien van Rapporteurs gereed zijn met hare verslagen omtrent de volgende wetsontwerpen: 1º, inkoop en amortisatie van rentegevende schuld; 2º, wijziging van Hoofdstuk IX *A* der begrooting voor 1861; 3º, wijziging en verhooging van Hoofdstuk IX *B* der begrooting voor 1861; 4º, verhooging van Hoofdstuk II van die voor 1862; 5º, wijziging der begrooting van uitgaven voor de gestichten te Ommerschans en te Veenhuizen, dienst 1862; 6º, wijziging van Hoofdstuk V der begrooting voor 1861: 7º, verhooging van hetzelfde Hoofdstuk voor 1862; 8º, onteigening van perceelen ten behoeve van den aanleg van een spoorweg van Roermond naar Venlo; 9º, idem voor dien van Tilburg naar Boxtel; 10º, idem voor dien van Bergen-op-Zoom naar Goes, en 11º, wijziging van Hoofdstuk XI der begrooting voor 1862.

Al deze verslagen zullen worden gedrukt en rondgedeeld, terwijl de beraadslaging over deze wetsontwerpen achtervolgens wordt bepaald op aanstaanden vrijdag, des namiddags ten 2 ure.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Woensdag 10 December.

Nadat de heeren van Mulken en Blom over onderscheiden adressen over de aan de orde gestelde voordragt rapport hadden uitgebragt, worden de algemeene beraadslagingen aangevangen over het ontwerp betrekkelijk

Het Kanaal door Holland op zijn smalst en de verbetering van den waterweg van Rotterdam naar Zee.

De heer *Reinders* zal nu niet spreken over de waterwegen in Groningen, maar zijne hoofdbezwaren ontwikkelen tegen de aanhangige voordragt. Zij zijn: 1º, dat *beide* waterwegen daarin opgenomen zijn; hetgeen hem de vrije stemming over een der beide onderdeelen ontneemt; want hij moet ten slotte over de geheele wet stemmen.

2º, dat Rotterdam geene bijdrage geeft, zoo als Amsterdam, doch waaruit hij besluit dat het werk ook wel degelijk van locaal belang is.

3º, dat de Regering twee gelijksoortige werken naast elkander wil laten uitvoeren, waar tegen groote [...] zwaren bestaan en waarover verschil van gevoelen tusschen deskundigen heerscht, zoodat aan de mogelijke daarstelling en de beantwoording aan de [...] stemming getwijfeld wordt. Hij verklaart dus dat de Regering te ver gaat om de goedkeuring te vragen van twee zulke groote en kostbare werken, waar de mogelijkheid tot uitvoering zoo niet betwist, zeker betwijfeld wordt.

4º, dat, terwijl Kamers van koophandel op de [...] neming aandringen, geen deskundige zich tot ondersteuning van het ontwerp aan deze Kamer heeft ge[...]

5º, dat de kosten van onderhoud zeer aanzienlijk zullen zijn.

De *Minister van Binnenlandsche Zaken*, de heer *Thorbecke*, beantwoordt de bezwaren van den vorigen spreker.

1.º Het bezwaar der vereeniging van beide ontwerpen. — Het geldt hier geheel *gelijksoortige* werken en 't is nu het tijdstip niet op dat punt terug te komen. 't Is niet mogelijk, in den tegenwoordigen staat der questie, het eene wèl, het andere niet in discussie te brengen. Het moet als één geheel behandeld worden.

2.º Zeide de vorige spreker met der daad dat Rotterdam zich aan de subsidie onttrekt en dat Amsterdam, door het geven van subsidie, toont dat de zaak van lo[caal] belang is.

Neen, 't zijn bovenal werken van algemeen be[lang,] maar, omdat de Raad van Amsterdam meende [zijne] belangstelling ten deze te moeten doen blijken, volgt daaruit nog niet dat het werk van locaal be[lang] is. Voor 't overige is de reden waarom bij Rotterdam niet aangehouden is op eene bijdrage, in de [Memorie] van Toel. en Beantw. uiteengezet; de Min. ve[rwijst] daarnaar. Hij herinnert ook kortelijk de geschi[edenis] van de bijdrage van Amsterdam, en geeft als [zijne] overtuiging te kennen, dat het beginnen m[et het eene] werk alleen zou bewijzen dat het eene werk [meer] dringend dan het andere ware, en dat is volstrekt [het] geval niet.

Ten 3de en 4de is gevraagd of de werken a[an hunne] bestemming zullen beantwoorden, en heeft men [op]gemerkt dat geen zaakkundige zich voor het ont[werp] had verklaard.

Als wij bij dergelijke werken *overeenstemming* [onder] deskundigen willen, dan is het een ijdel voor[nemen.] Nog nooit werd eenig groot werk ondernomen [waar]over alle zaakkundigen het eens waren. Hoe la[nger] het uitstel duurt, hoe meer verschil zich open[baren] zal, omdat de geest tot het opsporen van moeij[elijk]heden steeds grooter is dan de zucht om zich to[t een] groot doel te vereenigen en handen aan het w[erk te] slaan. Bovendien hebben de zaakkundigen [...] 10 jaren gelegenheid gehad hun gevoelen te u[iten] en als de Minister nu ziet dat de eerste mannen va[n het] vak vóór de uitvoering zijn en oordeelen dat [de] werken aan de bestemming kunnen beantwoorden, dan vraagt hij: mag men nog langer wachten en [op] nieuw doen wat reeds herhaaldelijk gedaan is[,] nieuw onderzoek instellen?

Ten 5de wees men er op dat de kosten van on[der]houd aanzienlijk zullen zijn. — Ja, antwoordt [de] Minister, maar die komen niet ten laste van het [...] En zoo nu al omtrent het bedrag dier kosten ve[rschil] bestaat, dit mag ons niet tot langer uitstel no[pen,] daar waar de belangen van het algemeen en de [be]langen van het werk zoo dringend spreken.

De heer *Storm van 's Gravesande* zegt dat hij [in] weerwil van het aangevoerde door den Minister [vol]strekt niet overtuigd is van de noodzakelijkheid [der] zamenvatting der beide werken in ééne wet. Hij [her]innert dat vroeger steeds bezwaren gerezen zijn te[gen] het kanaal door Holland op zijn smalst, en niet te[gen] de verbetering van den waterweg van Rotter[dam.] Wie daar nu, op dit oogenblik, nog zoo over de[nkt,] is belemmerd in het uitbrengen van zijne stem. Vo[oral] is dit het geval in de Eerste Kamer, waar geen [regt] van amendement bestaat. Spr. wijst op eene vroe[gere] zamenvoeging van het ontwerp tot verbetering [van] het Noord-Brabantsche kanaal en dat van Assen [naar] Groningen. Destijds heeft de Kamer zich daar kra[chtig] tegen verzet. En nu gold het daar geene we[rken] van zoo veel belang, of die tot zulke uiteenloop[ende] gevoelens aanleiding gaven als de tegenwoordige. Zijn technisch bezwaar ligt vooral in de constr[uctie] der havendammen. De Minister beweert dat de[skun]digen geene bezwaren hebben gemaakt, doch spr. [be]merkt op, dat de mannen van het vak niet geh[oord] zijn over de wijze van daarstelling, zoo als die wordt voorgedragen. Hij verklaart zich tegen ar[t. 1.]

De heer *Reinders* komt op zijne rede terug [en] resumeert nogmaals zijne bezwaren, welke hoo[fd]kelijk hierop neerkomen:

1º, dat de vrijheid van stemming is belemmerd;

2º, dat de werken wel degelijk ook van locaal [be]lang zijn;

3º, dat de Kamers van koophandel in deze g[een] deskundigen zijn.

De heer *Schimmelpenninck* brengt ook eenige be[denkingen] in het midden:

1º. Dat het eene werk bij concessie, het andere [voor] rekening van den Staat zal worden tot stand gebr[agt.] Hieruit kan volgen dat de uitvoering van het [eene] *zeker* en die van het andere hoogst onzeker is, om[dat] daarvoor particulier kapitaal vereischt wordt, ter[wijl] het andere werk zeker is daar het door den Sta[at zal] worden uitgevoerd.

2º. Vraagt hij of de sluiting van het IJ, alv[orens] het kanaal gereed is, niet groote belemmering [in den] weeg brengen in de zoo belangrijke vaart op de O[ost]zee, gedurende de vele jaren tot het kanaal tot st[and] zal zijn gekomen. Welligt kan dit punt opgeheld[erd] worden, doch het is een punt dat zeer zwaar [bij] hem weegt.

De heer *Zijlker* begint met op te merken, dat [het] thans levend geslacht zich kenmerkt door het stre[ven] naar verbetering van zijnen materiëlen toestand. [De] beweging op het gebied van handel en nijverh[eid] neemt bestendig een hooger en uitgebreider vlu[gt;] steeds nieuwere behoeften doen zich gevoelen en [ter] bevrediging daarvan, moet ook telkens naar an[dere] middelen worden uitgezien; het is vooral echter [naar] vrijheid en de opruiming, van belemmeringen, [dat] rusteloos gestreefd wordt. Over het geheel is dit [een] gunstig teeken des tijds. Ook de tegenwoordige [Ne]derlandsche Regering schijnt diep doordrongen [van] haren pligt en hare roeping, om tot de materiële [wel]vaart en vooruitgang mede te werken en om be[lem]meringen op te heffen. Dit blijkt o. a. uit de m[ede]gedeelde of aangekondigde voorstellen: de vrijzin[nige] tariefsherziening, de voorgenomen wijziging en [ver]betering van het belastingstelsel, de uitbreiding [van] het onderwijs, enz. De aanhangige wet levert daa[rvan] mede een bewijs op. Tegen die plannen bestonden intusschen altijd en bestaan nog vele bezwaren, [in het bij]zonderheid tegen de doorgraving: de Maasverbete[ring] schijnt minder zwarigheid of tegenstand te ontmoe[ten.] Bij het gewigt der zaak acht spreker zich gedron[gen] zijne denkwijze, althans in algemeene trekken, [mede] te deelen.

(*Zie verder het Bijvoegsel.*)

Kunstnieuws.

[illegible]ekale uitvoering van het corps hoornblazers [illegible] schutterij te Rotterdam, gisteren avond in het [l]okaal „Place des Pays-Bas" van den heer Doon [illegible] bewees weêr op nieuw welke goede vorderingen [illegible] onder de uitmuntende leiding van den kapel[meester] R. Fischer heeft gemaakt. Een aantal belang[stellend]en, waaronder wij ook den kolonel-kommandant [en and]ere officieren der afdeeling dd. schutterij opmerkten, [her]haaldelijk blijken van tevredenheid, vooral toen [de heer] Fischer gedurende de pauze met begeleiding van [een] zijner compositiën — indien wij ons niet be[driegen] „Souvenir de Rotterdam" — voordroeg, en daarbij op voortreffelijke wijze toonde, hoe zeer hij zijn [instrume]nt meester is.

49ste Staats-Loterij.

5de Klasse, 7de Lijst.

Trekking op 10 December.

GETROKKEN PRIJZEN.

[V]an f 5000: N.º 16450
„ - 1000: „ 954 3765 6915 13402 14514 14835
„ - 400: „ 7473 8694 10697 16412 17579
„ - 200: „ 2071 11564 12052
„ - 100: „ 2569 7006 8992 10434 10866 12922 17889

Prijzen van f 70:

2756	5184	8023	11092	13686	15455	17621
2848	5198	8029	11273	13770	15479	17627
2934	5263	8293	11322	13849	15496	17712
3026	5359	8308	11405	13858	15733	17939
3052	5385	8343	11412	13869	15755	18008
3131	5503	8502	11461	13915	15766	18013
3145	5567	8641	11473	14074	15805	18039
3338	5779	8772	11550	14094	15834	18049
3397	5874	8783	11610	14121	15885	18104
3448	6041	8805	11632	14166	15947	18110
3612	6136	8881	11645	14173	16106	18210
3629	6169	9072	11830	14393	16110	18448
3698	6407	9224	11926	14468	16167	18449
3715	6504	9237	11935	14623	16169	18451
3754	6631	9270	11980	14637	16196	18461
3872	6660	9550	12019	14672	16326	18634
4007	6755	9568	12068	14678	16341	18812
4032	6776	9673	12315	14746	16501	18846
4281	6780	9724	12432	14789	16524	18903
4348	6823	9780	12459	14952	16527	18978
4360	6881	9834	12510	15020	16614	19036
4443	6963	10000	12581	15078	16675	19109
4672	7097	10043	12685	15174	17028	19147
4623	7399	10262	12956	15207	17044	19214
4633	7419	10425	12963	15322	17079	19232
4726	7427	10443	13039	15331	17115	19504
4731	7435	10462	13178	15348	17136	19527
4764	7539	10552	13197	15352	17262	19553
4857	7567	10564	13277	15376	17331	19596
4889	7651	10597	13361	15416	17460	19857
4975	7859	10623	13388	15439	17492	19929
5110	7888	10741	13587			

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM 10 December.

OVERLEDEN: H. Snelleman, man van N. Okhuizen, [illegible] — C. Aarnoutse, z., 13 j. — M. L. A. Huis in [illegible], z., 6 m. — G. van Overasteeg, vrouw van W. de [illegible], 51 j. — F. Bader, z., 1 m. — C. van Driel, jm., [illegible] — M. Zwaanebarg, wed. M. Verbaai, 67 j. — J. [illegible] Smits, man van J. M. van Rossum, 27 j. — T. A. [illegible]d, z., 7 m.

BEVALLEN: J. Kneyber, geb. Dekker, d. — A. C. van Walraven, geb. Roukens, z. — C. J. Stapels, [geb.] van Schaik, d. — T. M. van Gelderen, geb. Schie[illegible], d. — B. A. Copper, geb. van Dalen, d. — G. [illegible] Dorchain, geb. Beekman, z. — A. M. van Netten, geb. Ophuys, z. — G. G. Musch, geb. Solleveld, d. — E. P. van den Berg, geb. de Bruyn, d. — G. A. Hoffman, geb. Weverling, z.

GEHUWD: J. A. Janssen, jm., 25 j., met M. T. Dobbeleer, jd., 21 j. — N. Zody, jm., 23 j., met B. Adelaar, jd., 21 j. — J. G. P. Grund, jm., 18 j., met A. K. Snoek, jd., 22 j. — P. de Boer, jm., 28 j., met C. J. Kleyn, jd., 30 j. — J. Gompers, jm., 29 j., met M. de Goeje, jd., 18 j. — P. J. Wenmackers, jm., 28 j., met M. C. A. van Eyk, jd., 30 j. — J. W. Putter, jm., 25 j., met E. van Rossen, wed. W. Putter, 24 j. — J. J. Sepmeijer, jm., 26 j., met J. M. Matzken, jd., 25 j. — J. de Munck, jm., 31 j., met C. Bouwman, jd., 23 j. — C. Kruyning, wedr., 69 j., met M. Voorwald, wed. H. de Bock, 62 j. — A. B. Lucardie, jm., 27 j., met M. Lucardie, jd., 27 j. — C. C. van Nahuys, jm., 25 j., met M. J. Malefeyt, jd., 20 j. — W. J. Schoemacher, jm., 26 j., met A. van Dijk, jd., 22 j.

VERKOOPING van HUIZEN en ERVEN,
IN HET NOTARISHUIS TE ROTTERDAM,
Woensdag den 10 December:

Een Pand enz., hoek o/z. Hooimarkt en z/z. Nieuwehaven, 12/235; .... trekg. f 5000, daarboven f 1000, verkocht.
Een Pakhuis enz., Nieuwehaven, 12/236; „ - 4700, daarboven f 380, verkocht.
Een Huis enz., n/z. Kipstraat, 11/727; .. „ - 1825, daarop verkocht.
Een Huis enz., Goudschenweg, 13/594⁵; „ - 4050.
Een Huis enz., als voren, 13/594⁴; ..... „ - 3975.
Een Huis enz., als voren, 13/594³; ..... „ - 4000.
Een Huis enz., als voren, 13/594²; ..... „ - 3950.
Een Huis enz., als voren, 13/594¹; ..... „ - 3850.
Een Huis enz., als voren, 13/594; ..... „ - 3850.
Gecombin. om f 23,825 opgeh.
Een Huis enz., o/z. Botersloot, 9/34; ... „ - 4175.
Een Huis enz., n/z. Nieuwehaven, 12/355; „ - 20,600.
Een Huis enz., n/z. Kikkersteeg, 6/413; „ - 820.
Drie Huisjes, onder één Dak, enz., Pijpenbrandersgang, 8/343, 344 en 346; .... „ - 1550.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam.

BATAVIA en SOERABAIJA, voor Passagiers en Goederen, het buitengewoon snelzeilend gekoperd Nederl. Clipper-Fregatschip Oranje Nassau, kapit. G. Strang van Hees. Adres bij de Cargadoors P. A. van Es & Co en Vlierboom & Suermondt, te Rotterdam, en de Groot Roelants & Co., te Schiedam.

BATAVIA en SOERABAIJA, het Nederl. Fregatschip Johannes Lodewijk, kapit. A. H. van der Waal. Adres ten Kantoren van Kuyper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen.

BATAVIA en SINGAPORE, het Ned. Barkschip Admiraal de Winter, kapit. H. A. Bunnemeijer. Adres bij Hudig & Blokhuyzen en Kuyper, van Dam & Smeer.

BOSTON, het Nederl. Brikschip Presto, kapit. J. H. van Wijngaarden. Adres bij Hudig & Blokhuyzen en Wambersie & Zoon.

BREMEN, de Hanover Kof Frau Sjouke, kapit. B. Voss. Adres bij Seeuwen & Co.

GIBRALTAR, het Ned. Schoenerschip Pomona, kapitein Haddeman. Adres bij Seeuwen en Co.

GUERNSEY en JERSEY, het Nederl. Schoenerschip Rollo, kapit. Chs. Allcock. Adres bij P. A. van Es & Co.

JERSEY en GUERNSEY, de Eng. Kotter Marco, kapit. Wm. Richardson. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

LISSABON, het Nederl. Schoenerschip Vertrouwen, kapit. W. Kal. Adres bij Seeuwen en Co.

PADANG, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het Nederl. Barkschip Julie, kapit. R. Brem. Adres de Reeders van Overzee & Co., de Cargadoors Hudig & Blokhuyzen en Kuyper, van Dam & Smeer, alhier, en de Coningh & Co., te Amsterdam.

SAMARANG (direct), het extra snelzeilend Nederlandsch gekoperd Barkschip Vijf Vrienden, kapit. C. Johan. Adres ten kantoren van Kuyper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen.

SINGAPORE en HONG KONG, het Nederl. Barkschip Wilhelmina, kapit. M. C. van den Kerckhoff; vertrekt 15 December. Adres bij Hudig & Blokhuyzen en Kuyper, van Dam & Smeer.

Vlaardingen.

LISSABON, het Nederl. Hoekerschip Koophandel en Zeevaart, kapit. G. van der Gaauw. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 10 Dec.

	2 maanden.	Kort.
Londen	11.62½	11.68½
dito 3/m..	11.59½	—
Parijs	55⅜	—
dito 3/m..	55 3/16	55 13/16
Bordeaux .	55⅛	55 9/16
Hamburg .	34⅞	35¼
dito 3/m..	34 13/16	—
Petersb. ..	169	—
Livorno ...	45⅜	—
Genua	45⅜	—
Napels	77½	—
Antwerp. .		1¼ v
Berlijn		172.
	6 weken.	**Kort.**
Frankfort .	98⅜	—
Augsburg .	98	—
Weenen ...	95	—
Triest	94⅜	—

Disconto 4 en 4½ pc.

AMSTERDAM 10 Dec.

	2 maanden.		zigt.	
Londen	11.63⅜	g	11.70	g
Parijs	55 7/16	g	55 13/16	g
Bordeaux .	55	g	—	g
dito ½/m.	55⅜	g	—	g
Hamburg .	34 15/16	g	35¼	g
Genua	45½	g	—	g
Livorno ...	45½	g	—	g
Napels	77½	g	—	g
	3 maanden.		**zigt.**	
Madrid	238	g	—	g
Cadix	237	g	—	g
Sevilië	235	g	—	g
Bilbao.	235	g	—	g
Lissabon ..	41	g	—	g
Porto	40⅞	g	—	g
Petersb. ..	170	3	—	g
	6 weken.		**zigt.**	
Weenen ...	96	g	—	g
Augsburg .	98½	g	—	g
Frankfort .	98½	g	—	g

Rotterdam ⅛.

Beursberigten.

AMSTERDAM 10 December.

		l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl., ..	Werk. Schuld 2½ pCt.	63¾	63 13/16	
„	dito dito 3 „	75 15/16		
„	dito dito 4 „	99⅜	99 7/16	99⅜
„	O.-I. Leening 4 „			
„	Amort. Synd. 3½ „	93⅛		
„	Hand. Maats. „	139		
„	Holl. Spw. ... „			
„	Rijn-Spw. ... 4½ „			
België, ..	Cert. *Rothsch.* 2½ „	56⅓		
Spanje...	Buitenlands.. 2 „	45¾		
„	dito 3 „	53⅔		
„	Binnenlands. 3 „	49½	49 9/16	
„	Amort. Schuld	23¼		
„	Bew. v. Coup.	8½		
Portugal,	Obligatien ... 3 pCt.	45⅝	45 11/16	
„	dito 1856/60. 3 „	44 15/16	45 1/16	45 1/16
„	dito 1862	44⅞	44 15/16	
Rusland,	Ob. *Hope en C.* 5 „	102		
„	dito 1828/29.. 5 „	101		
„	Cert. 1831/33 5 „			
„	d.º 1840 ..... 4 „	75 5/16	75⅜	75 5/16
„	d.º *Stieglitz* .. 4 „			
„	d.º d.º Nieuwe 5 „	83 13/16		
„	d.º d.º 1855 N. 5 „	90 11/16	90⅞	90 11/16
„	d.º te Lond. 3 „	58⅞		
„	N. Leen. 1862 5 „	90 11/16		
„	Inschr. v. Ass. 6 „			
„	Cert. v. dito.. 6 „	53		
„	Spw.-Actien . 5 „	200	200¾	200¾
Polen, ...	Aand. 1835 ...... f	164¼	164½	
„	Spw.-Oblig.. 4 pCt.	81¼		
Pruissen,	Oblig. 1859 .. 5 „	103¼		
„	Aand. 1854.. 3½ „			
Oostenr.,	Ob. *Goll en C.* 5 „	60		
„	d.º dito 4 „	50¼		
„	d.º Met. Oude 5 „	56½	56⅞	56¾
„	d.º Metalliek. 2½ „	29	29⅛	29
„	d.º N. te Ams. 5 „	77⅛	77¼	77⅛
„	d.º Nat. Met.. 5 „	63 15/16	64⅛	63 15/16
„	W. Ad. fl 250 4 „	233	233¼	
Brazilië,	1824, £ 100 5 „	97⅞	98	98
Equador,	£ 100 ...... 1 „			
Venez., ..	Obligatien ... 2 „	22¾	22 13/16	22¾
„	Uitgestelde .. 1 „	11⅝		
Grenada,	Obligatien ... 4½ „			
„	Uitgestelde .. 1 „			
Mexico, ..	Obligatien ... 3 „	29⅛	29 5/16	29 5/16
Illinois	.... 7 „	79⅝	79¾	

Portugal, Uitg., 44⅛. Rusland, Cert. bij Hope en Co. 1860, 4½ pc., 90⅛; dito Hypotheek, 4½ pc., 77. Oostenr., Ween. Bank-Actiën, f 790, f 794, f 790; dito Aand. 1839, 348; dito 1860, 5 pc., 439, 440. Brazilië, Geldl. 1852/60, 4½ pc., 90¾. Grenada, Oblig. 2 pc., 26½; dito Uitgest. Gest., 5¾. Griekenl., Oblig. 5 pc., 13¼, 13⅜, 13⅛; dito Coup., f 1⅞, f 1 15/16. Turkije, Binnenl., 6 pc., 37, 37⅛. Oostenr., Crediet Loten, f 129⅛. Hectar. 50, 54 c. Nation. Hypotheekb., 4 pc., 99⅛.

Beleening 4, Prolongatie 4½, Disconto 4 pc.

Bij zeer matigen handel waren Holl. fondsen goed prijshoudend; ook in vreemde effecten ging meerendeels tot vaste prijzen weinig om; alleen in Oostenr. zijn vrij belangrijke posten omgezet, doch de prijzen waren iets lager; vooral waren Nation. Metall. weder zeer aangeboden. Voorts waren Russ. Spoorweg-Actien weder iets hooger, terwijl van de andere Russ. soorten de 6de series tot lager prijzen werden verhandeld. In Grieksche heeft het verlaagd standpunt van gisteren onderscheidene kooporders uitgelokt, waardoor zij zich ¼ verbeterden. Amerik. fondsen stil en flaauw.

Laatste prijzen ten 5 ure: Spanje, Binnenl., 3 pc., — Oostenrijk, Metall., 5 pc., 56⅜; dito Nationale, 5 pc., 63⅞ a 63 15/16. Blaauwe Grieken, 5 pc., —.

ROTTERDAM 10 December.

		l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl. ..	Werk. Schuld 2½ pCt.	63⅝		
„	dito dito 4 „	99⅛		
Spanje ...	Cert. Coup. .... f	8⅜		
„	Amortis. Schuld	23⅛		
Portugal..	Oblig. 1862 ... 3 „	44⅞	44 15/16	44⅞
„	Oblig. 1856/60 3 „	44 15/16		
Rusland ..	Obl. St. 1855. 5 „	90 15/16	91	90 15/16
„	N. Leen. 1862. 5 „	90¾	90 13/16	90 13/16
„	d.º Spw.-Ad.. 5 „	200½		
Oostenr. ..	Obl. in Metall. 2½ „	29⅛		
„	dito dito 5 „	56⅝	56¾	56 11/16
„	d.º Nationale. 5 „	64⅛		
„	Ad. fl. 250, 1854 f	231		
„	Priorit. Loten. „	130½		
Grenada ..	Obligatien .... 4½ „	20 11/16	20¾	20 11/16
Mexico ...	Obl. .... 3 „	29 7/16	29½	29½
Turkije ...	Binnenl ..... 6 „	37 3/16	37¼	37 3/16
Griekenl...	Coupons. ..... f	1¾		
Illinois	Obl. .... 7 „	79¾		

Binnenlandsche fondsen een weinig flaauwer. Van buitenlandsche waren Portugesche en Russische met eenigen handel vast in prijs. Oostenrijksche iets minder verkrijgbaar. Van Zuid-Amerikaansche waren Mexikanen beter in koers, met hoogst belangrijken omzet.

Het Committé der Effecten-Handelaren,
A. J. DE JONGH, *Secretaris.*

Laatste prijzen ten *drie* ure: Portug., Oblig. 1856/60, 3 pc., 44 15/16. Rusl., Spoorweg-Aand., f 200½. Oostenr., Metall., Oude, 5 pc., 56½, ⅝, ½; dito Nation., 5 pc., 63⅞, 64, 63⅞; dito Nieuwe, rente te A., 5 pc., 77. Mexico, Oblig., 3 pc., 29½. Grenada, Uitgest., 1½ pc., 6½. Griekenl., Coupons, f 1 25/32.

LONDEN 9 December.

5 pc. Cons. cont.	92⅛	a	92¼	3 pc. Peru	87	-	88
id. id. op tijd..	92⅛	-	92¼	4½ pc. id. Urib..	98	-	99
5 pc. Oostenrijk	60	-	65	id. te New-York	80	-	83
dito 1859	60	-	65	3 pc. Portugal..	48	-	48½
4½ pc. België ...	98	-	100	5 pc. Rusland ..	96	-	97
5 pc. Braz. 1824	100	-	102	4½ pc. idem	93	-	94
id. 4½ pc. 1852..	93	-	94	3 pc. idem	60	-	61
idem 1858	93	-	94	3 pc. Spanje ...	54½	-	55½
idem 1860	93	-	94	2 pc. idem	46½	-	47
6 pc. Buen.-Ayr.	92	-	94	idem Amort. ...	23⅜	-	23⅝
6 pc. Chili	102	-	104	id. Cert. Coup..	8½	-	8⅞
3 pc. idem	77	-	79	5 pc. Sardinië ..	80½	-	81½
5 pc. Denemark.	—	-	—	6 pc. Turkije ...	83½	-	84½
3 pc. idem	85	-	86	idem Nieuwe ...	70½	-	71
2½ pc. Holland.	65½	-	66½	4 pc. idem	102½	-	103½
4 pc. idem	101	-	103	3 pc. Venezuela	24½	-	24⅞
Equador	16⅜	-	17½	idem Uitgest. ...	12	-	12½
id. Land-warr.	—	-	—	Wissel Amst. krt.	11.14	a	14½
3½ pc. Grenada .	27	-	27½	idem 3 m.	11.16½	a	16⅞
id. Uitgestelde .	5⅞	-	6½	idem Rott. 3 m..	11.16½	a	16⅞
3 pc. Mexico ...	31½	-	31⅞	idem Parijs kort.	25.15	a	22½
4½ pc. Peru	98	-	99	idem 3 m.	25.40	a	45

Engelsche fondsen flaauw; in buitenlandsche ging weinig om, tot meerendeels iets lagere prijzen. Griek. 15⅞ a 16, Coupons 5⅞ a 6½.

Weerkundige Waarnemingen op 10 December 1862. — 8 uur v. m.

NAMEN der STAATSEN.	BAROMETER te Maastricht en verschil.	WIND. rigting.	WIND. kracht.	TEMPERATUUR.	TOESTAND DER Lucht.	TOESTAND DER Zee.
	Millim.			*Celsius.*		
[illegible]ppol......	— 1. 1	N.W.	—	+ 8. 9	schoon.	slecht water.
[illegible]ngen......	— 1. 3	Z.O.t.O.	1	+ 4. 7	—	—
[illegible]......	— 3. 8	Z.	8	+ 4. 2	—	—
[illegible]mouth......	[illegible]	W.	—	—	regen.	—
[illegible]ngen......	— 4. 4	Z.t.W.	20	+ 6. 8	—	—
[illegible]stricht......	754. 6	—	4	+ 5. 8	—	—
[illegible]mouth......	+ 1. 7	W.	stijve bries.	+ 10. 5	regen.	hoog.
[illegible]mouth......	+ 5. 0	N.W.	„	+ 11. 7	bewolkt, dampig.	ruw.
[illegible]......	+ 2. 1	W.	25	+ 9. 9	regen.	„
[illegible]......	+ 1. 1	Z.	15	+ 6. 4	„	—
[illegible]......	+ 3. 4	W.	15	+ 11. 0	„	onstuimig.

Alzoo grootste verschil in Nederland M 4. 4 V; generaal idem Pl 9. 4 V.

Scheepstijdingen.

[illegible]wersh. *Vertr.*
[illegible] dec. *Maarten v. Rossem,* v. d. Eyk, Helvoet
[illegible]*stroom*, Mellema, d.º
[J]*ulia*, v. d. Tas, d.º
(W. Z. W.)
[Hel]levoet *Aangek.*
[illegible] dec. *Cornelia* (st.), Triëst
[illegible]*ters* (st.), Liverpool
[illegible] *Cator* (st), Hartlep.
[Lo]*rd Raglan* (st.), Newc.
[illegible] *Dove*, Davis, Port Madoc
[illegible] *Edwards*, Davies, Whitehaven
[illegible], Fijn, Boness
Vertrokken.
[illegible] (st.), Bristol
[Earl o]*f Auckland* (st.), Londen
(W. Z. W.)
[illegible] (Z. W.) *Aang.*
[illegible] dec. *Waterloo* (st.), Londen
Vertrokken.
[illegible] (st.), Hull
[illegible] *Queen* (st.), d.º
[illegible] (st.), Goole
[illegible]sluis (W. N. W.)
[illegible] dec. Niets gepasseerd.
[T]exel *Vertrokken*
[illegible] dec. *L. N. Heidt* (st.), Stettin
Aangekomen.
[illegible] *Johanna Bettina*, Schuur, Newcastle
10 *Flavio*, Palumbo, Sulina
Cardiff Packet, Frasy, Havana

Vlie *Aangekomen*
8 dec. *Nora* (st.), Londen
Vlissingen *Aangek.*
9 dec. *Peter & Jens*, Meinerts, Villanova
Alpha, N. N., d.º
Ariel, Bielich, New-York

—o—

New-York *Uitgekl.*
24 nov. *Oresund*, Collundt, Rotterdam
Malta *Aangekomen*
25 nov. *Jeddern*, Larsen, Odessa n. Holland
Belfast *Aangekomen*
5 dec. *Gezina Alida*, Meijer, Riga
Hillegonda, Heikamp, Rotterdam
Deborah, Lewis, d.º
6 *Flash*, Begg, d.º
Queenstown *Aangek.*
5 dec. *Alberdina Peterina*, Kruithoff, Rio-Grande
Liverpool *Aangek.*
8 dec. *Specimen*, Bale, Amsterdam
Vertrokken.
5 *Cornelia Jantina*, Kwint, Harburg
Runcorn *Aangekomen*
6 dec. *Gebroeders Smit*, Smit, Liverpool
Cardiff *Aangekomen*
6 dec. *Ran*, Jahn, Rott.
7 *Fanny*, Wulff, Amst.
Harmonie, van Peer, Jersey

Vertrokken.
7 *Malvina Vidal*, Kessels, Java
Newport *Vertrokken*
5 dec. *Start* (st.), Rotterd.
Portinllaen *Aangek.*
7 dec. *Confiance*, de Vries, Brugge (vertr. n. Liverpool)
Scilly *Aangekomen*
2 dec. *Gouvern. Schomerus*, Zillesen, Kust v. Guinea n. Rotterdam
Falmouth *Aangek.*
7 dec. *Jan & Albert*, Wieringa, Maroïm n. Hamburg
9 *Geerdina*, Flik, Marseille
Vertrokken.
7 *Kosmopoliet*, Brandts, (v. Rio-Jan.) Altona
Harmonie, Tunteler, (v. Zante) Antwerp.
Vesta, Torjusen, (v. Taganrog) Rott.
Danube, Matthew, (v. Alexandr.) Koogerp.
Zorg en Vlijt, Mulder, (v. Patras) Londen
Binnengeloopen.
6 *Margaretha Arendina*, de Jonge, Groning. n. Gloucester
Plymouth *Vertr.*
7 dec. *de Hoop*, Ouwehand, (v. St. Ubes) Amsterd.
Nina, Huisman, (v. Hamb.) B.-Ayres
Aangekomen.
7 *Concurrent*, de Jonge, Catacolo

Dartmouth *Binneng.*
8 dec. *Hendri Pieter*, Bakker, Amst. n. de Kust van Afrika
Torbay *Binneng.*
6 dec. *Margaretha Aleida*, Duin, Amst. n. Genua
Portsmouth *Vertr.*
7 dec. *George*, Mulder, (v. Sevilla) Bremen (bevorens uit zee terug)
Queen Victoria, Gilbert, Nieuwe Diep
Deal *Vertrokken*
6 dec. *Amica Manu*, Peper, Swansea
Rochester *Aangek.*
8 dec. *John & Charles*, Hopkins, Rotterdam
Londen *Uitgeklaard*
6 dec. *Eersteling*, Wiersma, Amsterdam
8 *Harmina*, v. d. Meulen, Groningen
9 *Hermanus Hesselaar*, Mellema, dito
In lading.
Jeannette, Dieckmann, Amsterdam
Martha Johanna, Jonker, Santos
Juliana Louisa, Hoven, Amsterdam
Johanna Petronella, Hillebrandt, d.º
Harwich *Binneng.*
6 dec. *Wilhelmina Drenth*, Kuen, St. Pet. n. Londen
Vertrokken.
7 *Onderneming*, Wolthekker, (v. Groningen) Londen

Yarmouth *Aangek.*
7 dec. *Zenobia*, Carter, Harlingen
Grimsby *Vertrokken*
8 dec. *Elisabeth*, Steffens, Bordeaux
Middlesbro' *Aangek.*
8 dec. *Touch-me-not*, Salt, Rotterdam
Vertrokken.
8 *Adriana Francisca*, v. Eyk, Vlissingen
Sunderland *Aangek.*
6 dec. *Andrea*, Brigante, Rotterdam
Triad, Zealand, N. Diep
Shields *Vertrokken*
7 dec. *Alma*, Rotterdam
Aangekomen.
8 *Friso*, Duintjer, Berwick
Concordia, Olthoff, Londen
Newcastle *In lading*
5 dec. *Battruida*, Jonkhoff, Sevilla
Anna Berendina, Kwint, Harlingen
Aangekomen.
6 *Little Dorrit*, Jennings, Rotterdam
Caledon. Kanaal
Gepasseerd.
5 dec. *Collegie Voorzorg*, Huberth, Riga naar Belfast
Charlestown *Aang.*
5 dec. *Jan Hendrik*, Slager, Leith
Berwick *Aangek.*
7 dec. *Anna Gesina*, Fulfs, Amsterdam
Vertrokken.
7 *Catharina*, Duintjer, Newcastle
Dundee *Aangekomen*
7 dec. *British Merchant*, Scott, Rotterdam
Vertrokken.
7 *Fenna Hendrika*, Duit, Newcastle
Alloa *Vertrokken*
3 dec. *Henriette*, Wever, Randers
Cuxhaven *Aangek.*
8 dec. *Uranus*, Meijer, Amsterdam
Themis, Buiten, Sevilla
Pillau *Aangekomen*
6 dec. *Gebroeders*, Loodijzen, Antwerpen

Christiania *Uitgekl.*
28 nov. *Hanna Christensen*, Wathne, Holland

—o—

Amsterdam 20 dec. De Ned. schoener *Sperwer*, k. Siersema, v. Archangel n. Livorno, is, volgens telegram, bij het binnenzeilen van Livorno gestrand.

Berwick 8 dec. De brik *Empress*, k. Read, v. Boness naar Rotterdam, den 11 november zwaar lek alhier binnengebragt (bevorens gem.), heeft gerepareerd, neemt de lading weder in en zal binnen weinige dagen de reis voortzetten.

Shields 8 dec. Het Nederl. kofschip *Cornelia Anna Christina*, kapit. de Haan, van Lysekihl naar Londen, is heden wegens ziekte van den kapitein alhier binnengeloopen.

Deal 9 dec. Het schip *Marchina*, van Sunderland naar Lissabon, alhier ten anker, heeft wegens aandrijving boegspriet, kop en scheg verloren en andere schade bekomen.

Douvres 8 dec. Het Nederl. kofschip *Vliedorp*, kap. Enninga, v. Roquetas n. Antwerpen, is lek alhier binnengeloopen.

Plymouth 7 dec. Het Ned. kofschip *Harmanna*, kapit. Veling, van Saffi met boonen naar Falmouth om order (36 d. reis), is door de reddingsboot alhier binnengebragt, zijnde de haven der bestemming voorbijgestormd en bij Rame Head bezet geraakt. De zee stond zeer hol en de golven spoelden over het dek, doch het gelukte na groote moeite het schip af te slepen.

Havre 6 dec. Volgens berigt van Aigues Mortes van 3 dezer, is de Hannoversche brik *Anna*, van Riga naar Cette, dien nacht bij Rhône-Vif gestrand, doch het volk gered.

Gibraltar 8 dec. Het Nederl. galjootschip *Johanna*, kapit. Kranenborg, van Livorno naar Bristol, is gezonken, doch het volk gered.

Ibraïla 8 dec. De Donau is geheel toegevroren. Een Ned. schip ligt geballast alhier in de haven.

—o—

Gepraaid:
9 nov., op 2º NB. en 26º 18' WL., *Elisabeth & Maria*, Flens, van Amsterdam naar Monte-Video.

Geseind:
29 nov., op 36º 33' NB. en 12º 15' WL., Ned. schip *Hollandia*, kapit. Ruige, v. Newcastle n. Singapore.
2 dec., tusschen Cowes en Bevezier, *Antonia*, Eisenmenger, van Rotterdam n. Valparaiso.

—o—

9 december. De wind te **Deal** W.

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 11 dec.: 1ste getijde 6 ure 15 min.; 2de get. 6 ure 39 min.

Arnhem. Waterhoogte 9 dec. 0.80 el.

Keulen. Rijnhoogte 9 dec. 4 v. 6 d. Rijnl. (onveranderde waterstand)

Cargalijsten.

Rotterdam.

SAMARANG, Vijf Vrienden, C. Johan. — 401 kranj. Suiker, van Dulken, van Dorp en Co.; 911 b. Koffij, 1000 st. Huiden, 47 k. Indigo en 1 Pakje, Hoffman, Dorrepaal en Co.; 22 k. Indigo, J. H. Claus en Co.; 6 k. Champ, P. A. van Es en Co.; 2827 b. en 214 z. Koffij, 114 k. Indigo en 1 kaj. Zuuren, Besier en Jonkheim; 1 Kistje, Bahlmann en Co.; 15 k. Indigo en 5 k. Diversen, Order. — Voor Amsterdam: 400 b. Koffij, van Heeckeren en Co.; 1160 stukk. Gutta Percha, 219 boss. Rotting, 3 kranj. Suiker, 3 b. Koffij, 3 Koffers en 4 Kisten, Bos, van Maanen en Co.; 55 k. Indigo, Cramerus en Co., en 35 b. Tabak, H. G. T. Krone.

PATRAS, Ida, J. H. de Boer. — 129 v. Krenten, C. Hemmann en Co.; 130 v. dito, E. K. van Alphen de Veer; 119 v. dito, Koch en Vlierboom; 36 v. dito, Schmitz en Fassbender; 250 v. dito, Rochussen en Pit; 100 en 100 v. Vijgen, 1 en 1 k. Wijn, Order.

LONDEN, Earl of Auckland, W. W. Appleton. — 13 coll. Diversen, van der Kun en van Schelle; 3 v. Koopm., P. J. van der Schrieck en Co.; 17 coll. Diversen en 15 z. Piment, Schleussner en Stängle; 30 v. Plumbago, van Duura en Versteeven; 137 bl. Tin, 1 partij Horens, 6 b Gom Elastiek en 6 coll. Diversen, J. H. Claus en Co.; 2 k. Indigo en 1 b. Zijde, C. L. Ringrose en Co.; 37 z. Koopm. en 2 coll. Mosterd, A. Voorrips; 18 z. Diversen, 3 v. Ammoniac, 2 k. Wijn en 1 b. Vellen, C. Hemmann en Co.; 4 k. en 8 coll. Koopmans., Boomer en Co.; 4 b. Zijde, F. A. Voigt en Co.; 10 k. Spek, J. Laming en Zn.; 1 b. Zijde, Schmitz en Fassbender; 1 k. Machinerie, Seeuwen en Co. 1 k. Diversen, G. P. Ittman en Zn.; 1 k. Koopm., N. H. M.; 2 b. Matten, van Nievelt en Co.; 1 b. Koopm., C. Conrads; 1 k. dito Meddens en Co.; 4 f. Bier, Order.

RIGA, Maria Theresia, A. W. Schwede. — 850 taw. Lijnzaad en 220 st. Garneermatten, Bax en Co.; 150 vjs. Lijnzaad en 40 st. Garneermatten, Order.

PARIJS 9 December.

Frankrijk 3 pc. a cont. 70.75, 70.55; dito op ultimo 70.95, 70.65; dito 4½ pc. a contant 97.65, 98; dito op ultimo —; Bank-Actien 3400; Crediet Mobilier 1130, 1100. Rusland 4½ pc. —; dito Spoorweg-Aand. —. Napels 5 pc. —. Spanje 2 pc. 46¼; dito Buitenl. 3 pc. 53¾; dito Nieuwe 54; dito Binnenl. 3 pc. 50½; dito Passive 23½. Oostenrijk 5 pc. —. Italië Leen. —.

De meeste fondsen waren weder iets lusteloozer.

Handelsberigten.

ROTTERDAM 10 December.

Suiker. Van Ruwe zijn afgedaan 1370 kr. Java n.° 11, binnen per Augusta May, prijs geheim.

SCHIEDAM 10 December.

Granen. Verkocht: Rogge, 140 ℔ Habsal *f* 228 cont., 145 ℔ Petersburg *f* 227 6/w., 146 ℔ Oude Libau *f* 228 6/w.

Moutwijn, per Ned. vat zonder fust *f* 13.75.
Jenever, „ „ „ „ „ „ 19.25.
Amst. Proef „ „ „ „ „ „ 20.50.
Alles zonder de belasting.
Spoeling per Ketel.................... „ 1.70.

AMSTERDAM 10 December.

Tabak. Heden zijn uit de eerste hand afgedaan 50 v. Maryland per Energie.

Granen. Tarwe stil: 130 ℔ bonte Pools. *f* 347. Rogge gedroogde iets hooger, ongedroogde onveranderd: 121 ℔ Taganrog *f* 211; 124 ℔ Pruiss. *f* 231; 121 ℔ dito *f* 215; 124 ℔ Petersb. *f* 235; 118 ℔ Odessa *f* 200; 120 ℔ dito *f* 204; 118 ℔ Arch. *f* 216; op levering Maart *f* 189, *f* 190; Mei *f* 189. Gerst prijshoudend: N. Hong. *f* 205 per 2000 kil. Haver en Boekweit zonder handel.

Zaden ens. Koolzaad: Op 9 v. Olie te leveren in April £ 86; in Oct. £ 76. Lijnzaad een doen: 111 ℔ Taganrok *f* 372½. Raapolie op 6/w. *f* 48½; vlieg. *f* 47½; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 43¼; 1 Mei *f* 47½. Lijnolie op 6/w. *f* 41½; vlieg. *f* 40; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 38, *f* 38½; 1 Maart, April en Mei *f* 38½. Hennepolie op 6/w. *f* 48; vlieg. *f* 46½. Raapkoeken per 1040 st. *f* 85 a *f* 90. Lijnkoeken per 104 stuks *f* 11½ a *f* 14.

Vetwaren. Traan. Zuidzee *f* 42 a *f* 43, Robben- *f* —, Archangel *f* —, Astrakan *f* —, Lever- bruine *f* 50 a *f* 51, blanke *f* 54 a *f* 55. Rondvisch per 50 Ned. ℔ *f* 14. Ansjovis. 1862r *f* 8½, 1861r en 1860r *f* 8, 1859r en 1858r *f* 5.

Vee. Kalveren 1ste kwal. *f* 40 a *f* 60, 2de kwal. *f* 30 a *f* 50, 3de kwal. *f* 20 a *f* 40; Schapen *f* 20 a *f* 28; Varkens 44 a 48 c. per N. ℔.

LONDEN 8 December.

Suiker stil; enkele partijtjes half greinig Maurit. bedongen 37/ a 38/6. Geraff. stil tot vorige prijzen, ord. lompen 46/3 a 46/6, Holl. Crush. V. O. in vtjs. bedongen 29/ en A. S. R. n.° 1 30/ v. a. b. Voorraad 67,305 t. — *Rum.* Demer. 1/6½. — *Koffij* stil. — *Thee* met goeden handel in puike Congo's tot vaste prijzen. — *Rijst* met belangrijke omzettingen; 3000 b. Madras bedongen 12/, 300 t. puike Ballam 9/, good 8/3. Voorraad 67,463 t. — *Katoen* flaauw. — *Lijnzaad* vast; Calcutta loco 63/, Bombay 69/3 a 69/6, Alexandria zeilende naar 't Vasteland 60/6. — *Raapzaad.* Calcutta 59/ a 60/. — *Jute* prijsh. — *Metalen.* Schotsch Gietijzer lager 52/9. Tin vast, Straits 117/6. Zink vast £ 18 a 17.17.6. — *Oliën.* Lijn- stil 38/3; Raap- vast; Cocos- als voren, Cochin op levering £ 53; Palm- flaauw; Terpentijn- flaauw 87/ en 112. — *Harst* flaauw; Fransche 22/6 a 23/, Amerik. 27/ a 27/6. — *Talk* flaauw; loco oude 44/6, nieuwe 45/3, voorj. 45/9, Maart 46/3 a 46/6. Voorraad 56,909 v.

Graanmarkt. Met belangrijke aanvoeren van buitenl. artikelen. Eng. Tarwe slecht geconditioneerd zijnde was 1/ lager te koop; buitenl. met eenige vraag, doch flaauw in prijs. Amer. Meel prijsh. Puike Gerst vast, mindere soorten iets lager. Erwten en Boonen iets lager. Goede Haver als voren, mindere kwal. ging moeijelijk van de hand. Lijnzaad stil en lager. Klaverzaad hooger gehouden. De aanvoeren van 1 tot 6 dezer bedroegen 50,535 q. Tarwe, 20,709 q. Gerst, 44,517 q. Haver, 9370 q. Boonen, 3019 q. Meel, 33,720 z. en 7105 vtjs. Meel.

Veemarkt. De toevoer van het Vasteland was in de afgeloopene week klein. Heden was de aanvoer van Hoornvee ter markt klein en in enkele gevallen werd 2 d. boven de notering betaald. Schapen flaauw tot vorige prijzen. Kalveren en Varkens flaauw. Men noteert Ossen 3/2 a 4/10, Schapen 3/8 a 5/8, Kalveren 3/6 a 4/8 en Varkens 3/8 a 4/10.

LONDEN 9 December.

Suiker. W.-Ind. stil tot vorige prijzen. Verkoopen heden 736 v. 1100 z. gekl. Manilla bedongen 33/, gew. 32/6. 2362 z. Mauritius werden 3 a 6 d. lager verkocht, laag zacht en laag sterk ros bruin 29/ a 30/, middl. a goed bruin 30/6 a 32/, laag middl. a goed klein crystall 35/6 a 38/, beter 43/ a 45/. Penang 3 a 6 d. lager. Geraffin. zeer stil, ord. lompen en mooije brooden 46/3 a 46/9. — *Rum.* Jamaica 2/4 a 2/5. — *Koffij* stil. Plantation Ceylon als voren. 2200 b. Rio bedongen 68/ voor Amerika. 2600 b. Channel first Rio zeilende 63/6. — *Rijst* flaauw. 1500 b. good middl. wit Bengal bedong gisteren 13/. — *Katoen* met goeden handel ⅛ a ¼ d. hooger. — *Raapzaad.* Calcutta op levering 62/. — *Zwavel.* Goede 2a zeilende £ 6.10/. — *IJzer.* Schotsch Giet- 54/10½. — *Oliën.* Lijn- vaster loco 38/6; Raap- vast; Cocos- onveranderd, Ceylon 53/6, Cochin 57/6; Palm- flaauw 41/; Terpentijn- hooger, Amerik. 110/, Fransche 87/ a 88/. — *Talk* flaauw en iets lager; oude loco 44/6, nieuwe 45/6, Dec. 45/3, voorjaar 45/9, Maart 46/3.

LIVERPOOL 8 December.

Suiker met redelijken handel in W.-Ind. soorten tot ca. vorige prijzen; Demerary 31/3 a 35/ voor Muscovados en 39/6 a 40/ voor Greinig; Barbados 35/6 a 37/. — *Rijst.* Rangoon 10/9. — *Jute.* Middling £ 25. — *Campechehout.* St. Domingo £ 5.2.6 a 5.5/. — *Lijnzaad.* Bombay 68/. — *Peper.* Zwarte Singapore 3⅜ d.

ANTWERPEN 9 December.

Granen flaauw. — *Meel.* 200 a 300 vtjs. Amerik. zijn a fr. 32½ a 33½ afgedaan. — *Oliezaden.* 1500 mud puik Odessa Lijnzaad bedongen *f* 16¼ a ⅜.

HAVRE 8 December.

Katoen. Verkoopen 300 b. tot flaauwere prijzen. — *Koffij* en *Suiker* stil.

HAMBURG 9 December.

Koffij en *Zink* zonder handel. — *Raapolie* vaster, loco en per Dec. 30 mb. 12 sch., per Mei 29.8. — *Granen* stil.

GENUA 6 December.

Koffij met goeden handel tot vorige prijzen. — *Suiker.* Geraffineerde flaauw. — *Cacao* zonder omzet. — *Olijvenolie* stil; prijzen voor puike en ord. kwal. zijn vast, middelb. eetb. soorten flaauw. Verkoopen der week 930 vtjs. Sardin. eetb. Lire 88 a 92, Riv. Pon. eetb. nieuwe 85 a 92, Riv. Levant gew. 75, Toskaans. gew. 75, Bari 86 a 96, Calabr. 82 a 83, Tarente mifine 84 a 90, Gioja 81 a 82. Voorraad 4350 vtjs.

CORFU 2 December.

Olijvenolie onveranderd; loco tall. 12.30, per voorjaar tall. 12.70.

SMYRNA 28 November.

Meekrap. 600 b. zeer ord. kwal. bedongen p. 228 a 238. — *Opium.* 15 couffes p. 176½. — *Wol.* Calmar gew. p. 740. — *Katoen.* Kirkagatz p. 680. — *Vruchten.* Vijgen p. 60 a 90. Zwart Rozijn Yerli p. 63 a 68, Berglergé p. 70 a 75.

Advertentiën.

Getrouwd:

A. B. LUCARDIE,
van *Soerakarta*,
en
M. LUCARDIE.

Rotterdam
10 *December* 1862.

Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER Vrouwe *F. A. C. KOENEN*, geliefde Echtgenoote van

Mr. A. J. ENSCHEDÉ.

Haarlem
8 *December* 1862.

Heden overleed, tot diepe smart van mij, mijne Kinderen en Behuwdkinderen, in den ouderdom van bijna 70 jaren, mijn teeder geliefde Echtgenoot PIETER VARKEVISSER, in leven *Lid van den Gemeenteraad en President van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te 'sGravenhage, Koopman, Reeder enz. alhier.*

Zij, die hem in zijn zoo werkzaam leven gekend hebben, zullen de grootheid van dit verlies ten volle beseffen.

M. E. VARKEVISSER,
VAN DUYNE.

Scheveningen
8 *December* 1862.

Eenige en algemeene kennisgeving.

Heden overleed onze hartelijk geliefde Zoon HENDRIK ADRIANUS, in den ouderdom van bijna 19 jaren.

H. A. KRAMERS.
G. J. M. KRAMERS,
VAN HEMERT.

Rotterdam
9 *December* 1862.

Heden overleed, na eene ongesteldheid van weinige dagen, mijne geliefde Echtgenoot HENDRINA MARGARETHA OERLEMANS, in den ouderdom van 61 jaren.

W. STOELLER.

Rotterdam
9 *December* 1862.

Heden overleed, in den ouderdom van bijna 77 jaren, de Heer MARINUS CORNELISZOON LOKKER, in leven *Grondeigenaar te Stellendam.*

Strekkende deze tot algemeene kennisgeving.

L. VAN ES,
B. VAN DE ROVAART,
Executeuren Testamentair.

Stellendam
den 9 *December* 1862.

GELD-AANBOD.

PARTICULIEREN en KOOPLIEDEN kunnen op **Hypotheek, Fondsen, Wissels, Assurantie-Polissen** of op andere zekere onderpanden, onder buitengewoon voordeelige voorwaarden, GELDSOMMEN, tot elk bedrag, doch niet onder *f* 2000, **te leen bekomen.** Uitvoerige en *gefrankeerde* Brieven te adresseren onder de letters G en R, 83. Grange Road, Londen S. E.

HET GROOT GENEESMIDDEL VOOR ALLEN.

Bekend door de geheele Wereld.

De ZALF en PILLEN van HOLLOWAY.

Vooraf gewaarschuwd, vooraf gewapend.

In de laatste herfst- en eerste wintermaanden zal dit onschatbaar geneesmiddel het beste behoedmiddel zijn voor ongemakken. Menige ongesteldheid heeft hare oorzaak in eene verzuimde koude, en de jicht kan ons maanden lang de grootste pijnen doen lijden. Beide kwalen kunnen ontworteld worden door de huid met deze Zalf, die de ontsteking verhindert, goed in te wrijven en de zuiverende Pillen te gebruiken. De ondervinding van 25 jaar heeft de deugdelijkheid van deze twee geneesmiddelen bewezen, want bijna nooit zijn zij vruchteloos aangewend geworden. De Pillen en de Zalf helpen elkander onderling. Zij zuiveren het bloed, regelen deszelfs loop en oefenen den heilzaamsten invloed uit over elk in- en uitwendig orgaan. Ongelijk aan andere verdrijvende middelen zijn de medicamenten van HOLLOWAY altijd onschadelijk.

De Zalf en Pillen moeten te zamen gebruikt worden voor de genezing der volgende Kwalen.

Open Beenen.	Jicht.
Zwerende Borsten.	Lendenpijn.
Brandwonden.	Aambeijen.
Steenpuisten.	Rheumatiek.
Beijen- en Muskietensteek.	Schurft.
Winterhanden.	Zwerende Tepels.
Kanker.	Keelpijn.
Stijve Gewrichten.	Huidziekte.
Likdoorns.	Scheurbuik.
Melaatschheid.	Zeere Hoofden.
Zweren.	Puisten van alle soorten.
Ontsteking der Lever, Nieren en Baarmoeder.	Wonden enz., enz.

Zijn op *franco* aanvraag a contant te bekomen bij den Heer J. M. VAN RENESSE, Depôthouder te *'sGravenhage;* bij den Heer M. CLOOS, in de Vriesche Apotheek, Hang, bij de Zeevischmarkt, n.° 441, te *Rotterdam*, en bij den Heer J. STRAATMAN, Hoofd-Depôthouder te *'s Hertogenbosch;* alsmede in **Holloway's Etablissement**, te *Londen*, 244, Strand, en te *New-York*, 80, Maiden-Laine.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
Potjes Zalf .. *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3, *f* 7.05, *f* 13.85, *f* 20.95.
Doosjes Pillen *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20.50.
NB. Bij ieder Doosje Pillen of Potje Zalf is een papier gevoegd dat den Patienten aanwijst hoedanig te handelen.

ROTTERDAM EN HULL,

voor PASSAGIERS en GOEDEREN,
met de Stoomschepen

SWALLOW, ...
OCEAN QUEEN, } IEDEREN Woensdag en Zaturdag.

Het Stoomschip **SWALLOW**, Kapitein CH. HARDY, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL **Zaturdag 13 December 1862**, des morgens.

Adres bij *SEEUWEN & Co.*

STOOMBOOTVAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM en HULL.

Voor Passagiers en Goederen.

De Rader-Stoomboot **SEA GULL**, Kapitein J. LEETHAM, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL **aanstaanden Zaturdag.**

Adres bij *J. B. CROL & Co.*

ROTTERDAM—GRANGEMOUTH,

in directe verbinding met **GLASGOW**,
door het **Forth-** en **Clyde-Kanaal.**

Het Stoomschip **LOUISE**, Kapit. P. J. VAN DER GRIENT, zal van hier naar **GRANGEMOUTH** vertrekken ZATURDAG 13 December, des morg. vroeg.

Adres bij *D. BURGER & ZOON.*

BONNETERIE CHEMISES SUR MESURE

CHs. COUCKE,
515, Hoogstraat.

GENERAL STEAM-NAVIGATION COMPANY.

ROTTERDAM EN LONDEN.

De Stoom-Schepen vertrekken met Passagiers en Goederen geregeld iederen Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.

DECEMBER 1862.

Donderdag	**11**,	's namiddags	1 ure.	**Dingsdag**	**16**,	's morgens	6 ure.
Zaturdag	**13**,	„	2 „	**Donderdag**	**18**,	„	8 „

VRACHTEN: Groote Kajuit £ 1.7.—, heen en terug £ 2.0.6.
Voor-Kajuit „ —.17.6. „ „ „ „ 1.6.6.

GEBROEDERS SMITH, *Agenten.*

STOOMBOOTVAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM, HULL en GOOLE,

Iederen WOENSDAG en ZATURDAG.

Voor PASSAGIERS, GOEDEREN en VEE.

De Stoomboot **KILLARNEY**, Kapit. **Ths. Bollands**, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL en GOOLE ***iederen Zaturdag.***

Ligplaats: **Nieuwehoofd.**

Adres HUDIG & PIETERS.

SNELVAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM en ANTWERPEN,

voor PASSAGIERS en GOEDEREN,
met de Stoombooten

TELEGRAAF.

STATIONS:

SLIKKERVEER, KINDERDIJK, NIEUWE VEER, ALBLASSERDAM, DORDRECHT, STEENKAMER, 's GRAVENDEEL, WILLEMSDORP, WILLEMSTAD, OOLTGENSPLAAT, DINTELSAS, STEENBERGSCHE VLIET, ZIJPE voor Zierikzee en Brouwershaven, ST. PHILIPSLAND, STAVENISSE, YERSEKENDAM voor Goes, VOSMEER, THOLEN, BATH en LILLO.

DECEMBER 1862.

Van Rotterdam.			Van Antwerpen.		
14 Zondag	's nachts 13/14	12.—	13 Zaturdag	's morgens	4.—
16 Dingsdag	's morgens 15/16	2.—	16 Dingsdag	„	7.—
18 Donderdag	„	4.—	18 Donderdag	„	8.30
20 Zaturdag	„	7.30	19 Vrijdag	„	10.—
22 Maandag	„	8.30	* 22 Maandag	„	8.—

Op de met een * gemerkte dagen (8, 10, 22 en 24 Dec.) geschiedt de Reis langs het **Sloe**, en worden *Tholen*, *Vosmeer* en *St. Philipsland* niet aangedaan.

Goederen-Dienst op Antwerpen en Brussel,

MET DE STOOMBOOTEN
„Stad Rotterdam" en ***„Stad Brussel,"***
Afvaart Wekelijks.

VERWEY & Co., *Cargadoors-Expediteurs*, Boompjes te Rotterdam.

Gerd. Duuring, A. C. Dalen, A. van Binsbergen, J. Kolff, J. F. Sauerbier, Leonard L. Jacobson, J. Sinderam, L. J. Plemp van Duiveland, F. W. Eckstein, J. G. van den Abeelen, G. Elink Schuurman, Joseph Jacobson, Leonard J. Plemp van Duiveland, Gerd. Sauerbier, C. M. F. Kolff, Leonard Jacobson Jr., *A. C. Dalen* Jr. en *A. van Binsbergen* Jr., Makelaars te Rotterdam, zullen aldaar, als last hebbende van hunne Meesters, na gedane aangifte conform de Wet, op Donderdag 11 December 1862, des middags ten 12 ure, in het Huis der Notarissen aan de Gelderschekade, Veilen:

39 Vaten

PALMA AMANDELEN.

De Notaris *VAN BUUREN*, te Charlois, zal op Woensdag den 17 December 1862, des middags 12 ure, in het Regthuis bij B. KRANENDONK, te Katendrecht, publiek Veilen en Verkoopen:

Een HUIS,

met **Negen WONINGEN** en **ERF**, staande en gelegen te Katendrecht, aan het Tolhuis, wijkns. 62 tot en met 70; belend O. den Dijk, W. den Heer *M. Reuchlin*, Z. *Adrs. Weijers* en N. *Ary van Deursen*, Kadaster ns. 287—290 en 545—549.

Grondlasten 1862 *f* 23.01.

Verhuurd tot 1 Mei 1863 à *f* 7.80 per week, is *f* 405.60 in het jaar, komende de Huur van 18 Januarij 1863 ten bate des Koopers.

Bij den algemeenen Uitgever der Nederlandsche Vereeniging tot Afschaffing van Sterken Drank, H. W. MOOY, Boekhandelaar te *Amsterdam*, bij wien hare Werken, Jaarverslagen, Traktaatjes enz. steeds voorhanden zijn, ziet heden het licht:

Almanak voor 1863

VAN DE

NEDERL. VEREENIGING

TOT AFSCHAFFING VAN STERKEN DRANK.

Met een keurig Titelplaatje en Netten Omslag, 64 bladz. compressen druk.

Prijs: 100 Ex. ***f* 7.50;** 25 Ex. ***f* 2.—;** één Exemplaar ***f* 0.10.**

INHOUD VAN HET MENGELWERK:

Vooruitgang. — Hij komt in gemeen gezelschap (bij het Titelplaatje). — De eerste stap. — Een goed echtgenoot. — Ik leef niet alleen voor mij zelv'. — Begrafenisbriefje. — Pleizier van 't vierde soort. — Op een tappersdeur te Amsterdam op de Nieuwe Markt. — Hoe het er in Smit's woning beter begon uit te zien. — Buiten ons dorp. — God is alomtegenwoordig. — De bruine kan. — Waken en bidden. — De zilveren bruiloft. — Glasschrift bij een waard te Zutphen. — Op sterken drank verzot. — Leest en overdenkt. — Een veelbeteekenend feit. — De vergiftverkooper. — Dronkaards-straf. — Putwaterlied.

Deze **Almanak**, buiten tegenspraak de **goedkoopste** van allen, is uitnemend geschikt om bij wijze van Nieuwjaarsgift met milde hand te worden verspreid.

Commissie van Redactie: Ds. O. S. ADAMA VAN SCHELTEMA, Dr. D. LUBACH en Mr. C. C. E. D'ENGELBRONNER.

SCHOUWBURG.

Vrijdag 12 *December. Aanvang* 7 *ure.*

De Markiezin de Villette,

Tooneelspel in 5 Bedrijven. In vele jaren niet vertoond.

Gevolgd door: **HIJ WEET NIET WAT HIJ WIL**, Blijspel in 1 Bedrijf.

Zaturdag 13 *December. Aanvang* 7½ *ure.*

28ste Voorstelling van het doorloopend, 15de Voorstelling van het Zaturdag Abonnement.

DIE JUDIN,

grosse Oper in 4 Acten, von HALEVY.

LOCAAL

DER

ONDEROFFICIEREN-SOCIETEIT

ZONDAG 14 DECEMBER:

MATINÉE MUSICALE,
ten 1½ ure,

VOCAAL EN INSTRUMENTAAL CONCERT,
des avonds ten 8 ure,

beiden door de **Staf-Muziekanten** van de **Rijdende Artillerie** te Arnhem, onder Directie van Kapelmeester ***F. NURNBERGER.***

Toegang *des middags* voor een Heer met Dame 25 Cents, *des avonds* 75 Cents, voor *des middags* en *des avonds* 75 Cents.

Heeren LEDEN hebben op vertoon van Diploma **Vrijen Toegang.**

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam: 7.25, 11.40, 3.25, 7.40.
„ „ alleen n. 's Hage: 10.30 's morg., 5.30 's middags, 9.45 's avonds.
„ Amst. naar Rotterdam: 8.30, 11.25, 4.30, 7.40.
„ 's Hage n. Rott. 8.38, 10.41, 1.30, 4.13, 6.45, ...
Aankomst te Rott.: 9.15, 11,30, 2.15, 5, 7.30, 8.45, ...

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rotterdam: 10.30 's morg. en 3.10 's namidd.
„ Breda: 6.45 's morg., 12.40 's midd. en 5.35 's avonds.
„ Antw.: 7.50 's morg., 12.20 's mid., en 5.50, de laatste alleen tot Breda en ...

Vertrek van: **Rijn-Spoorweg.**

Rotterd.: 6.55, 9.50, 12.25, 2.10 (werkd.), 5.55, ...
Amst.: 7.25, 10.25, 12.30, 4.30 (werkd.), 6.35, 9.30, ...
Arnh. n. Utr.: 6.30, 9.37, 11.55, 1.— (werkd.), ...
Utr. n. Rott: 8.10, 8.40, 11.40, 1.15, 5.35 (werkd.), ...
Gouda n. Rott.: 7.30, 9.20, 12.44, 1.58, 6.27 (werkd.), ...
Aank. te Rott.: 8.15, 9.55, 1.15, 2.15, 7.05 (werkd.), ...

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.

BIJVOEGSEL,
behoorende tot de
ROTTERDAMSCHE COURANT
VAN
DONDERDAG 11 December 1862, N.º 295.

STATEN-GENERAAL.
Tweede Kamer.
Zitting van Woensdag 10 December.
(VERVOLG.)

1º. *Het finantieel oogpunt.* — Spreker wijst op de aanzienlijke offers, die deze werken zullen kosten. De geldmiddelen zijn reeds bezwaard met de uitgaven voor de spoorwegen, de slaven-emancipatie, enz., maar spreker meent dat men niet al te zwaartillend moet zijn, dat men, eene volkomen zekerheid verlangende, zou eindigen met niets te doen. Ligt er geld renteloos in de schatkist, dan is hij een voorstander van amortisatie; maar waar het betreft amortiseren *of* het aanwenden van de sommen tot den aanleg van productieve werken tot verbetering der bronnen van welvaart, dan geeft hij aan het laatste, ook in het belang van de schatkist, de voorkeur. Spreker ontwikkelt dit punt en heeft, in zoo ver het louter het finantieele betreft, tegen dit ontwerp hoegenaamd geen bezwaar.

2.º *De al of niet noodzakelijkheid van deze werken.* — Spr. wijst er op, dat er dringende behoefte bestaat aan middelen om den handel van Amsterdam te redden en te behouden. Het plan van doorgraving, in betrekkelijk korten tijd, is dan ook populair geworden. En niet alleen uit Amsterdam kwamen adressen ten voordeele in; maar, wat bovenal opmerking verdient, is, dat zich het besef van de noodzakelijkheid der uitvoering van dit groote werk, in den laatsten tijd, met zoo veel spoed verder naar buiten heeft verspreid. Spr. herinnert aan adressen tot ondersteuning, als o. a: uit de Zaanstreek, 's Hertogenbosch, Twenthe, Tiel, Haarlem, Leyden, Goor, Oldenzaal, Harlingen, Zwolle, Deventer en anderen. De bewustheid van de noodzakelijkheid tot voorziening dringt al verder en verder door, en tevens het besef dat de spoorweg naar het Nieuwe Diep en verbreeding van het Noordhollandsche kanaal niet meer genoegzaam zouden zijn om het doel te bereiken. Is de steeds luider wordende kreet en de aandrang voor de doorgraving nu slechts de vrucht van eigenzinnigheid, of van eene steeds dieper gevoelde behoefte, is het een besef dat het hier geldt: *zijn* of *niet zijn?* Spreker is voor eene beantwoording in laatstgemelden zin gestemd en zegt: even als met de spoorwegen staan ook hier groote nationale belangen op het spel; de zucht naar het vroeger aandeel in den wereldhandel zal het besef der noodzakelijkheid van dit groote werk allengs algemeener doen doordringen en zal de aandrang tot uitvoering van hetzelve, gelijk dit wel de geschiedenis schijnt van alle groote veranderingen of herstellingen uit verandering van toestanden geboren, even als ook met de spoorwegen, weldra zoo sterk en magtig doen worden, dat die toch, hetzij dan wat vroeger of later, eindelijk niet meer te weerstaan zal zijn.

3.º *De uitvoerbaarheid van het werk.* — Spr. wijst op den arbeid van de commissie van deskundigen, door de Regering geadviseerd, en haar eenparig gunstig getuigenis; deze en met haar de Regering schijnt dus geene overwegende zwarigheid te vinden om zich van de mogelijkheid eener gewenschte uitvoering en instandhouding van dit project ten minste zedelijk verantwoordelijk te stellen. — Als oningewijde in technische zaken zal spreker voor zich zelf hierin kunnen berusten. Buitendien is er nog nooit een groot werk tot stand gekomen dat niet aanvankelijk zijne bestrijders vond. Zelfs is dat met de droogmaking van het Haarlemmermeer het geval geweest. In weerwil van alle bezwaren is dat grootsche werk door moed en volharding toch tot stand gekomen.

4.º *Het algemeen of locaal belang.* — Dat de handel der twee groote steden door de geprojecteerde werken het eerst en het meest gebaat zal zijn, valt even weinig tegen te spreken als dat de bloei en welvaart, welke het aldaar verspreidt, ook elders tot vertier en welvaart gunstig zal medewerken. — Wanneer men eenmaal over het beginsel heen is, dat de Staat openbare nuttige werken moet bevorderen tot verbetering van de stoffelijke welvaart en der productieve krachten, dan gelooft spreker dat dit met strikte regtvaardigheid en onpartijdigheid moet worden toegepast, overal waar zich daaraan de behoefte doet gevoelen: dat niet hier mag worden gegeven, om het daar te onthouden; maar dat het op zijn best eene questie van tijd, van het een weinig vroeger of later kan zijn, indien de spreuk in toepassing wordt gebragt: wat het zwaarste is moet het zwaarste wegen. De tusschenkomst of ondersteuning van den Staat moet echter uit den aard der zaak wel binnen zekere grenzen beperkt blijven, en sticht altijd meer kwaad dan goed, zoodra zij afdaalt tot particuliere belangen; om te doen of zich te bemoeijen met hetgeen als van bijzonder belang uitsluitend aan de bijzondere krachten dient te worden overgelaten. — Spr. meent dat er sommige onderwerpen zijn, waarvan het geenszins twijfelachtig schijnt, dat de Staat hetzij zelf handelende, hetzij ondersteunend, moet optreden. Hij wijst op de spoorwegen en op de zeehavens, rivieren en kanalen voor de scheepvaart, welke, hetzij geheel, of althans voor een groot gedeelte, als publiek domein mogen beschouwd worden. Wat nu de spoorwegen zijn voor het Land, inzonderheid voor de meer landwaarts gelegen gemeenten, dat zijn goede en voldoende waterwegen voor onze groote handelssteden. Spoorwegen zijn ook voor de groote koopsteden zeker niet onverschillig, maar die steden hebben nog oneindig meer behoefte aan goede waterwegen en havens. Legt men spoorwegen aan uitsluitend op kosten van den Staat, dan moet men niet ter halver wege blijven, maar ook voor die werken zorgen, welke voor de groote koopsteden, dat is voor den handel in het algemeen, dringende behoeften zijn. Te meer wanneer men ziet, dat uit den boezem van de hoofdstad eene bijdrage wordt geboden om het trotsche werk te helpen uitvoeren, en terwijl men thans ruimschoots de middelen heeft om 's Lands welvaart te bevorderen.

De heer *Hoynck van Papendrecht* behoeft, na hetgeen over deze questie reeds is verhandeld, niet meer te spreken over het locaal belang. Hij bevindt zich dan ook op een veel aangenamer standpunt. Neen, het geldt hier volstrekt niet een locaal, maar een uitnemend *nationaal* belang. De questie is, de noodzakelijkheid om de toegankelijkheid onzer havens in harmonie te brengen met de luidsprekende eischen van handel en nijverheid in den tegenwoordigen tijd. Hij wijst op de groote omwenteling, welke door den stoom in het handels- en nijverheidsverkeer is ontstaan. Daardoor is de concurrentie, besparing van tijd en onkosten, de levensvoorwaarde geworden voor handel en industrie. Het is daaraan ook dat wij de spoorwegen te danken hebben. Maar eene niet minder groote omwenteling heeft er op het gebied van het internationaal verkeer te water plaats gehad. De stoomvaart heeft eene uitbreiding en afmetingen bekomen, waarop men bij den aanleg van kanalen die van en naar zee voeren niet heeft kunnen rekenen. In verhouding tot andere zeevarende Natien zijn wij dan ook ten achteren. Daaraan moet worden te gemoet gekomen. Het ontwerp heeft daaraan zijnen oorsprong te danken, en spr. kan zich dan ook zeer goed met de zamenvatting van beide ontwerpen vereenigen, omdat het *einddoel* hetzelfde is. Bovendien vraagt hij: kon *dit* Gouvernement, of *welk* Gouvernement ook, het eene werk voordragen en het andere niet? Zou dat beantwoord hebben aan den eisch van behartiging van het algemeen belang? Nu heeft men veel gesproken over de technische bezwaren, verbonden aan het eene werk, tegenover het andere waaraan die bezwaren niet verbonden zijn, maar spr. zal daarover niet uitwijden. Over dat punt is reeds veel in de stukken gezegd. Hij wil alleen dit opmerken dat, schoon hij er verre af is te ontkennen dat er technische bezwaren zijn, zij echter op hem niet dien indruk te weeg brengen, dien zij op anderen hebben gemaakt. Er is altijd verschil bij deskundigen waar het aankomt op de practische toepassing der wetenschap. Als men op eenstemmigheid bij de deskundigen zou moeten wachten, dan zeker zullen noch Amsterdam, noch Rotterdam ooit verbeterde waterwegen erlangen. En dan vergete men niet dat alle deskundigen die door de Regering zijn geraadpleegd, op hunne verantwoordelijkheid verklaard hebben dat de werken uitvoerbaar zijn. Zal de Kamer dan nog aan dergelijke uitspraak twijfelen en onrust koesteren, en dat wel in een land dat in bedrevenheid in het vak van waterbouwkunde eene eerste plaats inneemt. Spreker wilde zich bij de algemeene beschouwingen tot dit korte woord bepalen.

De heer *van Diggelen* zegt niet als de vorige spreker dat hij zich op een aangenaam standpunt bevindt. Het ontwerp moet naar den inhoud en de strekking beoordeeld worden; op dat standpunt plaatst hij zich. Dit ontwerp is voor hem niet nieuw. Hij is niet door eene koortsachtige opwinding tot de beoordeeling daarvan gebragt. Maar sedert eene reeks van jaren, en na een rijp onderzoek, is zijne overtuiging ten deze gevestigd. En wat brengt die overtuiging mede? Dat de ondernemingen, in dat ontwerp vervat, uitvoerbaar en hoogst noodzakelijk zijn. Hij behoort dus geenszins tot de tegenstanders van het hoofd- en einddoel der wet. Niets liever wenscht hij dan het eindresultaat van deze wet te bereiken. Intusschen acht hij die bereiking door het tegenwoordig ontwerp niet mogelijk, en daarom zal hij zich tot zijn leedwezen verpligt zien tegen het ontwerp te stemmen. Het hoofddoel is: goede waterwegen voor onze groote handelsplaatsen, naar de Noordzee, en dat wel langs den kortsten weg, te verkrijgen. Juist bij den algemeenen aanleg van spoorwegen zijn die groote waterwegen dubbel noodzakelijk. De handel en bloei van onze groote koopsteden is de thermometer van de welvaart van het grootste deel des Rijks. Hij kan dergelijke werken, als hier worden voorgesteld, ook niet beschouwen als van *plaatselijk* belang te zijn. Hij gelooft ook dat zij een krachtig middel zullen zijn om de ondernemingszucht op te wekken. De uitvoerbaarheid en bestaanbaarheid van de ontwerpen worden door hem boven allen redelijken twijfel gesteld. Hij kan zich niet voorstellen dat een deskundige zou kunnen beweren dat het niet mogelijk ware goede havens naar zee aan te leggen. Hij meent echter te moeten opkomen tegen de wijze waarop men het doel tracht te bereiken. Hij betreurt dat de uitvoering der beide werken niet door de Regering zelve zal plaats hebben. Dan ware er eene reden te meer geweest om die twee werken in *ééne* wet op te nemen. Er bestaat nu wel gelijksoortigheid in de eindbedoeling, maar verschil in de wijze waarop men voor de beide steden tot hetzelfde doel komen wil. Bij beide werken wordt beoogd Amsterdam en Rotterdam, zijnde de ligplaatsen van schepen, met de Noordzee te verbinden. Zoo de zaak door het hooge bewind goed ware overzien, dan had moeten worden uitgemaakt of men rivieren wilde verbeteren, dan wel kanalen en havens wilde aanleggen. Hij meent het ontwerp tot verbetering van den waterweg naar Amsterdam gebrekkig te moeten noemen. Hij kan niet goedkeuren dat van de geheele zaak eene speculatie gemaakt worde. Naar zijne overtuiging moet de waterweg hoofddoel zijn en blijven. Hij vreest dat de concessie, zoo als zij ligt, ook voor de onderneming blijken zal onuitvoerlijk te zijn. Men heeft ten opzigte van de concessie wegens de Ooster-Schelde gezien welke de gevolgen zijn, als eene concessie niet wordt uitgevoerd. Later zou men zich dan kunnen beklagen, die concessie te hebben verleend.

Toen spreker dit in bijzonderheden wenschte aan te toonen, deed de *Voorzitter* opmerken dat het regelmatiger ware dat bij de behandeling van art. 1 te doen, aan welk verlangen de spreker toegaf.

De heer *Fransen van de Putte* zal na de uitmuntende rede van den heer Hoynck van Papendrecht zich tot een enkel woord bepalen, naar aanleiding van het gezegde door de heeren Reinders en van Diggelen. Eerstgemelde heeft gevraagd: waarom draagt Rotterdam ook niet in de kosten bij? Omdat het geen locaal belang geldt; rivierverbetering of verbetering van waterwegen zijn geene locale belangen. Maar ook deze materie, gelijk de meeste der hier betrokken punten, is uitgeput. Maar ten andere, ten gevolge van den nieuwen waterweg van Rotterdam, zal de stad zoo veel aan haven en dokken te veranderen hebben, dat het niet billijk zou zijn nog hoogere opofferingen van haar te eischen.

Wat den heer van Diggelen betreft, die verklaarde niet opgewonden maar kalm te zijn en die zeer voor de eindbedoeling van de wet was, maar niet op de wijze zoo als was voorgesteld, — zoo moet spr. met al den eerbied voor de kennis van dien deskundige toch vragen: wat is hier ons standpunt; kunnen wij ons scharen aan de zijde van één deskundige, daar waar deze tegen de deskundigen van den Waterstaat overstaat. Wij kunnen niet in alle bijzonderheden treden; wij houden ons aan de Regering. Zoo was b. v. het voorname bezwaar in der tijd van den heer Delprat, het maken van hoofden van *beton*. Kunnen de leden daarover oordeelen? De heer van Diggelen vroeg ook: waarop stelt de Regering tweederlei wijze van werken voor; en hij wilde een kanaal voor Rotterdam en niet eene rivierverbetering. Spr. zal daarvan slechts dit zeggen: dat de heer van Diggelen in dat verlangen alleen staat, en dat de rivierverbetering oneindig doeltreffender voor Rotterdam is te achten. Hij wenschte wel dat dit voor Amsterdam ook mogelijk ware.

De heer *van Voorthuysen* brengt dank en hulde aan de Regering voor den ijver en spoed, dien zij aan den dag heeft gelegd om tot de volvoering van het hier beoogde werk te geraken. Wie zou niet gaarne tot verwezenlijking van het schoone doel medewerken? Maar hij twijfelt of dat doel wel genoegzaam door het tegenwoordig ontwerp zal worden bereikt. Aan de eene stad geeft men meer en vraagt men minder dan aan de andere. Aan Amsterdam zal toch een waterweg worden gegeven, ter wijdte van naauwelijks een derde van dien men aan Rotterdam wil toekennen, en daartoe zal Amsterdam nog wel 3 millioenen moeten bijdragen. Hij vreest dat dit verschil ten gevolge zal hebben vermindering van den handel voor Amsterdam en vermeerdering van dien voor Rotterdam, ten koste van de hoofdstad. De handel zal zich dus verplaatsen. Spr. wijst bovendien op den moeijelijken finantiëlen toestand der hoofdstad, zoodat het hem bevreemdt dat de Regering van haar bedoelde bijdrage heeft willen aannemen. Ook heeft hij technische bezwaren: beide werken zullen niet op dezelfde wijze worden aangelegd, hij vraagt of hetgeen voor eene stad goed is, dit niet ook voor de andere zou zijn. Gaarne zou hij zijne stem aan eene voordragt tot verbetering der waterwegen geven, waarvan de noodzakelijkheid algemeen beseft wordt, maar hij kan dat niet op de zoo even vermelde gronden; hij hoopt intusschen nog dat zijne bezwaren in den loop der beraadslaging uit den weg zullen worden geruimd.

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* beantwoordt nog eenige sprekers die bedenkingen hadden ingebragt.

De heer Schimmelpenninck had gevraagd of de uitvoering van Rijkswege meer zeker is dan die bij concessie, en of de Min. genoegzame zekerheid voor de uitvoering in het laatste geval geven kon.

Wat betreft de genoegzame zekerheid van uitvoering moet de Minister antwoorden dat de zaak der concessie met inpoldering nagenoeg 10 jaren oud is. Ten gevolge van onvoorziene omstandigheden is dit plan in der tijd losgelaten, en is de uitvoering van Rijkswege in de plaats gekomen. Daar tegen zijn weder groote bezwaren gerezen, en men heeft er nogmaals van afgezien. Toen is gekomen het tegenwoordige plan, dat groote deelneming en ondersteuning in de hoofdstad ondervindt. Binnen zes maanden moet de Maatschappij worden opgerigt en de concessie overgedaan worden, en anders vervalt de concessie. Meer zekerheid kan men niet vergen, althans niet voor zoo veel van de Regering afhangt.

En nu de technische bezwaren. De Min. had gedacht dat dergelijke bedenkingen in 10 jaren zouden zijn uitgeput. Maar twee sprekers hebben er nog eenige geopperd. De heer van Diggelen zeide: er is geene gelijke wijze van werken; voor Rotterdam heeft men rivierverbetering, voor Amsterdam een kanaal. Maar de Min. zegt, dat dit voorstel van wet niet is van gisteren, maar het uitvloeisel van al wat vroeger deswege door deskundigen is onderzocht. Zou men al dat te werk gesteld onderzoek weder ongedaan willen maken? Maar dat zou van treurige gevolgen zijn voor het algemeen belang.

De Min. beantwoordt nog den heer van Voorthuysen, die op gelijkheid van beide werken, wat de uitvoering betreft, had aangedrongen.

Nadat de heer *van Voorthuysen* nog kortelijk had gerepliceerd, zegt de *Minister* dat hij, wat de uitvoering van de werken aangaat, de zaak genomen heeft zoo als hij die had gevonden, en getracht heeft waar hij kon verbetering aan te brengen. Als hij anders had gehandeld, dan had hij van voren af weer moeten beginnen. En nu vraagt hij welk een ontzettend tijdverlies dit ten gevolge zou hebben gehad.

De heer *van Diggelen* antwoordt den heer Fransen van de Putte, die de denkwijs van den Waterstaat boven die van spreker heeft gesteld, dat hij protesteert tegen dit stellen van zijne opinie tegenover die van den Waterstaat. Hij wil zelfs den schijn vermijden, alsof hij zijne eigene opinie wil doen bovendrijven. Hij wenscht niets vuriger dan goede, diepe scheepvaartwegen voor Amsterdam en Rotterdam, maar zijne overtuiging is, dat met deze ontwerpen dat doel niet zal worden bereikt. Inderdaad geldt het hier eene zaak van groote verantwoordelijkheid, en nu er zoo veel gesproken wordt over deskundigen, wil hij weten wie de verantwoordelijke deskundige is, zoowel voor het eene als voor het andere plan der waterwegen. Dat zal velen kunnen gerust stellen en ook voor het publiek is dit dienstig, want dat zal dan weten waarop de Minister bouwt. — Nu wil de Minister wel spoed en haast maken, maar spreker vraagt, of het niet goed zou zijn, bij zulke belangrijke werken nog drie maanden te wachten, alvorens een definitief oordeel uit te brengen.

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* merkt op, in antwoord op de vraag wie de verantwoordelijke deskundigen zijn, ook in verband met het gezegde van den heer Reinders, dat de Kamers van koophandel niet als zoodanig zijn te beschouwen; dat de Minister met genoegen de adressen der Kamers van koophandel gezien heeft, omdat zij de wederlegging bevatten van de vroegere oppositie tusschen de hoofdstad en de landprovincien. Hij heeft met genoegen gezien deze uitdrukking van de algemeene belangstelling bij zulk eene zaak van groot algemeen belang. Wat de deskundigen betreft, noch de Kamer noch de Minister zijn deskundigen, maar, na het veelzijdig onderzoek onder opvolgende Regeringen, is het nog te meer noodig, dat men tot een *besluit* kome; als de zaak door de deskundigen moest beslist worden, dan zou het zeker nog een geruimen tijd aanloopen, vooral wat de uitvoering der werken betreft.

Wie de verantwoordelijke deskundige is, vraagt men: in zoo ver de zorg voor het algemeen belang betreft, is de Minister verantwoordelijk. Maar vervolgens heb ik slechts te wijzen op al de rapporten van hen, die de Regering hebben voorgelicht. Waarlijk, het is tijd om tot een besluit te komen. Men moet eindelijk de spade ter hand nemen, nadat tien jaren lang is onderzocht, gewikt en gewogen. De zaak is allezins rijp voor eene beslissing.

De Minister staat stil bij de groote bezwaren die aan een uitstel verbonden zijn. Gelijk bij alle ondernemingen van zulk een aard, moet men de bezwaren niet te zeer opeenstapelen, een te zwaar hoofd hebben. Wij leven in een tijd van snelle uitvoering. De Minister herinnert aan een gezegde op een congres, te Amsterdam gehouden, eene vergadering van practische mannen. Men besprak velerlei uitvindingen, en een Engelschman toonde aan wat niet al uitgevoerd was wat kort te voren onmogelijk werd geacht. Die Engelschman ontkende technische onmogelijkheid.

De Minister eindigt met eene krachtige opwekking om eindelijk de daad aan het woord te verbinden.

De heer *Storm van 's Gravesande* moet herhalen wat hij straks gezegd heeft, dat het plan, gelijk het nu de grondslag der concessie uitmaakt, *niet* is onderzocht. Hij zou meenen, dat het amendement van den heer van Bosse nog eerst in de sectiën moest worden onderzocht.

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* dringt nogmaals aan, dat de zaak noodig en vele jaren lang onderzocht is; de Kamer heeft er, bij herhaling, in de sectiën over gesproken. Dus acht hij haar genoegzaam toegelicht en rijp tot eene beslissing.

Hierna zijn de *algemeene beraadslagingen gesloten.*

De beraadslagingen worden geopend over art. (goedkeuring der concessie voor het *Kanaal door Holland op zijn smalst*).

Op dit artikel is door den heer *van Bosse* vroeger een gedrukt amendement voorgedragen, ten doel hebbende dit werk voor Staatsrekening te doen plaats hebben.

De heer *van Bosse* zal, bij de ontwikkeling zijner beschouwingen omtrent dit artikel, tevens de redenen doen kennen, die hem aanleiding hebben gegeven tot het voordragen van zijn amendement, zich voorbehoudende, aan het slot zijner rede, over het artikel der wet zelve te spreken. Hij hoopt dat zijne rede zal strekken om menig misverstand weg te nemen. Eerst een woord over de geschiedenis der zaak. De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft er reeds aan herinnerd, dat in 1852 eene commissie werd benoemd om deze zaak te onderzoeken; dat in 1853 de eerste aanvraag om concessie werd gedaan, en heeft verder den loop dezer zaak medegedeeld. In 1858, toen spr. Min. van Fin. was, heeft hij op de afdoening der zaak aangedrongen, en hij was toen van meening dat de aangevraagde concessie kon worden verleend. Nu heeft men het voorgesteld alsof spr. geheel van zienswijze was veranderd; maar men moet hierbij een gewigtig punt van verschil in het oog houden: was de concessie van 1853 dezelfde als die van nu? En nu is dat verschil overgroot. Spr. herinnert hierbij slechts aan één punt. Bij de concessie van dien tijd meende men, dat men een zoodanig kanaalregt kon heffen, zonder eenig bezwaar voor handel of scheepvaart, dat daardoor de jaarlijksche onkosten en tevens de renten van het kapitaal konden worden betaald. Dat was een grondbeginsel dier concessie. Men meende het kanaalregt te kunnen stellen op *f* 1.60. Hiertegen bestond bij zijn ambtgenoot van 1858 bezwaar. Deze stelde den Koning voor een Raad van den Waterstaat te benoemen, om te onderzoeken of het beter ware dat de zaak door particulieren of van Rijkswege worde uitgevoerd. Deze commissie werd den 19 april 1859 aangesteld, bragt in augustus van dat jaar verslag uit, en den 20 october 1859 werd het eerste ontwerp ingediend om dit werk voor Rijks rekening te nemen. Spreker meent hieruit het bewijs te mogen afleiden, dat zijne verandering van zienswijze niet dagteekent van 1862, maar reeds van 1859. Zijne veranderde denkbeelden waren het gevolg daarvan, dat de raad van Waterstaat eene onderneming als deze niet geschikt achtte om door particulieren te worden uitgevoerd. En nu heeft spreker ook overvloedige aanleiding gevonden om als het gevoelen der Kamer aan te nemen, dat ook zij het beter acht, dat dit werk voor Rijks rekening worde ondernomen. Die questie, of particulieren of wel de Staat het werk moeten uitvoeren, is niet nieuw. Zoo lang deze zaak reeds hangende is, is ook deze questie hier behandeld. In 1859 werd het eerste ontwerp ingediend en, toen de zaak in de sectien werd behandeld, wat was toen het gevoelen der Kamer? Men vindt dit in § 9 van het destijds uitgebragt Voorloopig Verslag. Men leest daar: „De groote meerderheid meende intusschen dat het al te gewaagd zou zijn, een werk van dezen aard bij concessie tot stand te willen brengen." Dat was de eerste uitdrukking van het gevoelen der Kamer. — Die wet werd in maart 1860 ingetrokken, om in october van dat zelfde jaar weder onveranderd in de Kamer te worden gebragt. Door de toenmalige Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Finantien werd voorgedragen de uitvoering van het werk niet door particulieren te doen plaats hebben. En de Kamer was dit destijds zóó eens, dat zij er geen woord over sprak en er niet een enkel lid was, die het werk aan particulieren wilde overlaten. Het wetsontwerp, dezen zomer (den 2 julij) ingediend, gaf weder aanleiding tot onderzoek in de sectien. En wat lezen wij nu in § 7 van het Voorl. Verslag: „Met opzigt tot de vraag, of een werk als de doorgraving van Holland op zijn smalst, gesteld dat daartoe kan en behoort te worden overgegaan, regtstreeks van Staatswege of wel bij middel van concessie moet worden uitgevoerd, waren de gevoelens verdeeld. Verscheidene leden bleven de denkwijze voorstaan, omtrent dit punt (den aanleg van Staatswege) door een vroeger bewind bij de indiening van het ontwerp van 1859 ontwikkeld." Eindelijk wijst spr. op het laatste verslag dezer Kamer, waarin in § 7 gezegd wordt: dat verscheidene leden bij het gevoelen bleven, dat de vraag: „Of een werk als de doorgraving van Holland op zijn smalst vatbaar is voor concessie of aan particuliere personen of maatschappijen, niet anders dan ontkennend kan worden beantwoord." Zonder nu te willen beslissen, dat hierin eene bepaalde beslissing van de zijde der Kamer gelegen is, wenscht spreker toch te constateren, dat deze zaak reeds een oud vraagstuk is, dat bij elk onderzoek in de sectien steeds op den voorgrond werd gesteld. — Nu heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken heden gezegd, dat de autoriteiten te Amsterdam zich er voor verklaard hadden om dit werk bij concessie te doen uitvoeren. Het is mogelijk, maar zoo lang spreker weet waren zij altijd een tegenovergesteld gevoelen toegedaan. Het is evenwel mogelijk, dat zij nu van zienswijze zijn veranderd. Spreker herhaalt, dat hij niets wil afdingen op de waarheidsliefde van den Minister van Binnenlandsche Zaken, maar vroeger waren die autoriteiten toch van een geheel ander gevoelen. Wil men daarvan de bewijzen? Spreker wijst op het request der Kamer van koophandel te Amsterdam, van 6 november 1862. Vindt men daarin een enkel woord tot aanbeveling der concessie? Geen woord. Zij wenscht dat het werk tot stand komt, maar spreekt er geen woord van om dit door middel van concessie te doen plaats hebben. Nog een sterker bewijs. Het adres van den Amsterdamschen handel, voorzien van 750 handteekeningen, wordt daarin aangedrongen op de aanneming van dit ontwerp? Neen. Zij zeggen in hun stuk: De ondergeteekenden wenschen met allen ernst dat de beraadslagingen over het ontwerp tot daarstelling van het Kanaal door Holland op zijn smalst zoo spoedig mogelijk plaats hebben. Maar daarin ligt geen zweem dat zij dit werk bij concessie willen hebben tot stand gebragt.

Het is nu op dit standpunt dat spreker zich wil plaatsen. Even als in 1858 is hij een groot voorstander van dit werk, waarvan hij het groote nut nooit een oogenblik ontkend heeft. Er zijn wel bezwaren tegen de opportuniteit van dit werk, die hij meent dat niet voorbij mogen worden gezien. De Staat zal nog 70 millioen moeten uitgeven voor de spoorwegen. Men mag ook niet voorbijzien dat er in den zomer verschijnselen waren, die deden vermoeden dat de bron van inkomsten uit Indië niet meer zoo ruim zoude vloeijen. Uit dien hoofde achtte hij het in het belang der schatkist noodig, dat niet alles te gelijk wierd verrigt. Het stond ook bij spreker vast dat, hoe laag men nu ook op den Noordhollandschen spoorweg mag neerzien, deze spoorweg toch een tijdelijk hulpmiddel zou zijn voor den handel, en dat die spoorweg zeer zeker dienstbaar kon worden gemaakt

aan den handel van de hoofdstad. — Maar nu heeft spr. de zaak nader overwogen en hij heeft het niet van zich kunnen verkrijgen om, enkel op finantiële gronden, tegen te werken een groot werk dat, als het tot stand mogt komen, het geheele land tot eer zal verstrekken. Doch, bij de overtuiging dat de zaak, langs den ingeslagen weg, niet tot stand kon komen, heeft hij gemeend zijn amendement te moeten voorstellen. Spr. dweept niet met de zaak; hij stelt zich geen overdreven voordeelige gevolgen er van voor. Maar hij is doordrongen van het hoog gewigt er van. Hij acht het voor den handel op Amsterdam en voor de Zaanstreek van overgroot belang. Daarom zal hij gaarne de totstandkoming van dit werk bevorderen. Maar dan meent hij ook dat men zich de vraag mag voorstellen: wat zal het geval zijn wanneer de Maatschappij, aan wie men thans de concessie wil verleenen, niet gereed komt, en dus nog 6 maanden moeten verloopen. Mag men dan niet vragen: zal Amsterdam dan zijn waterweg krijgen? Spr. weet dat er velen zijn die hierop speculeren. Meer dan een persoon buiten deze Vergadering heeft hem gezegd: de concessionarissen zullen het geld wel krijgen, als de concessie eens is verleend, dan is het Land er af. Neen, zegt spreker, als men wezenlijk de zaak wil, dan moet men zulke argumenten niet bezigen. Ja maar, zegt men, welke gronden hebt gij waarom gij gelooft dat die Maatschappij niet tot stand zal komen? Spr. gelooft de vraag te mogen omkeeren en durft vragen: wie geeft de waarschijnlijkheid, dat zij wel zal tot stand komen? Men mag dit verwachten. Maar tot nu toe is spreker het eens met het oordeel van den heer van Heukelom in 1860 geuit, dat concessie vragen voor dit onderwerp eene hopelooze zaak is. Die spreker heeft er toch met nadruk op gewezen dat deze zaak in de eerste plaats van Staatswege moest worden uitgevoerd. Spreker kan niet gelooven, dat het gemakkelijk zal vallen aandeelhouders voor deze onderneming te vinden. Overal heeft hij dit openhartig beleden. Men heeft hem nu wel gezegd: dat is de zaak van den commissaris; laat hij maar tobben. Maar die argumenten gaan niet op. De vraag die hier te beslissen is, staat, naar sprekers individueel gevoelen, in naauw verband met het crediet van den Staat. En nu heeft hij in 1844 gezien wat het kost de schatkist van den Staat te herstellen, en de ondervinding, in 1848 opgedaan, doet hem ook steeds bezorgd zijn voor het crediet van den Staat. Spreker herinnert daarbij aan de leening voor de Maatschappij van Weldadigheid, om te doen zien dat men het crediet van den Staat niet te ligt moet tellen.

De gronden waarom hij meent dat de onderneming door particulieren niet tot stand zal worden gebragt, zijn reeds in de gewisselde stukken opgegeven. In de eerste plaats wijst spreker op de moeijelijkheid om de noodige kapitalen te kunnen verkrijgen. Ten tweede wijst spreker op de kosten van onderhoud. Door den heer Reinders is gevraagd hoeveel die kosten zullen zijn, maar de Minister heeft daarop geen voldoend antwoord kunnen geven. Intusschen zijn de jaarlijksche kosten van onderhoud door deskundigen op ruim 2 ton geraamd. Toen waren onder het werk nog niet begrepen de sluiswerken, het stichten van een stoomwerktuig enz. — Men wijst nu wel op de voordeelen die de aandeelhouders zullen genieten, door de rentegarantie door het Rijk van 4½ %. Maar men moet nu niet vergeten dat die 4½ % moeten strekken voor renten en aflossing. Nu heeft men wel gewezen op de opbrengst der gronden die, na droogmaking, in cultuur zullen worden gebragt, maar spreker meent dat ook, met het oog daarop, de uitzigten voor de kapitalisten niet zoo uitlokkend zullen zijn om in deze zaak hun geld te steken. Hij wijst hierbij ook nog op de groote beschadigingen die aan het werk kunnen worden veroorzaakt. — Welke is nu de kans van winst? Al worden de landerijen tot een buitensporig hoogen prijs verkocht, dan nog zal men slechts eene rente van 4½ pct. verkrijgen. Is dat nu ruim genoeg om de kapitalisten over te halen? Men heeft nu ook wel gewezen op de groote winsten, die uit zekere aanslibbingen zullen ontstaan. Maar, eer die aanslibbingen tot drooge gronden zullen zijn gemaakt, zal er nog wel eene lange reeks van jaren moeten verloopen. Als men daar nu bijrekent de voorschotten van den Staat, dan zal daaruit voor de concessionarissen ook eene aanzienlijke schuld ontstaan. Dit nu zijn de hoofdzakelijke gronden die hem de overtuiging geven dat, al wordt de concessie goedgekeurd, men dit zal kunnen noemen: een dood paard aan een boom gebonden.

Omtrent de concessie zelve zal spr. niet veel zeggen. Inderdaad de redactie van dat stuk is allerongelukkigst. Men is een zeer verkeerden weg ingeslagen, door hier dezelfde voorwaarden tot grondslag te nemen als die voor de spoorweg-concessien. Men heeft hier ook uit het oog verloren dat, naar mate het oogenblik der voltooijing nadert, de onderneming jaarlijksch aanzienlijke kosten zal hebben te betalen. Er is ook reeds in de stukken op gewezen, dat door de bepalingen dier voorwaarden geen genoegzame waarborgen voor den Staat aanwezig zijn. Men had ook, nu men hier de spoorweg-concessien tot grondslag heeft genomen, voorzigtig moeten wezen in de keuze der uitdrukkingen. Wij weten toch allen welke groote nadeelen er zijn ontstaan door de niet-duidelijke redactie der concessien voor den Rijnspoorweg, de Aken-Maastrichtsche spoorweg-maatschappij enz. Spr. wijst hier op verschillende bepalingen der concessie en vooral op de bepaling, dat geene gronden mogen worden bezwaard of vervreemd zonder toestemming van den Minister, waaruit zou kunnen worden opgemaakt dat dit met zijne goedkeuring wel mag geschieden. Spr. meent dat men door de overneming der conditien die voor eene andere zaak geschreven waren, een stuk heeft in de wereld gebragt, dat later tot vele moeijelijkheden aanleiding zal geven. Om al deze redenen komt het spr. oneindig verkieslijker voor, dat dit werk van Staatswege wordt daargesteld. Als hij toch den toestand der schatkist nagaat, dan gelooft hij dat het ook veel voordeeliger voor den Staat zal zijn zelf het werk uit te voeren, dan eene rente te guaranderen van 4½ pct. En spr. heeft het daarom in het belang der zaak wenschelijk geacht aan de Kamer de beslissing der vraag te onderwerpen: of het niet beter ware dat de Staat het werk uitvoêre? Nu heeft men zijne poging miskend; men heeft hem allerlei bedoelingen toegeschreven; men zeide dat het zijn doel was het werk te laten steken. Spr. gelooft dat, als men zich niet aan hartstogtelijke beschouwingen wil overgeven, men zou zien dat men zijne bedoeling zeer verkeerd beoordeelt. Wat is toch het hoofdpunt? alleen de vraag: of het beter is dat de zaak van Staatswege worde aangelegd? Nu zou men ook op eene andere wijze tot zoodanige beslissing kunnen komen, door toevoeging aan het artikel der wet der bepaling dat, wanneer de Maatschappij zich niet kon formeeren binnen den bij de concessie bepaalden termijn, de Staat zelf de werken zou uitvoeren. Maar als spreker dien vorm niet gekozen heeft, dan was dit enkel in de overtuiging dat daardoor weder zes maanden zou verloren gaan. Daarom heeft hij voorgesteld dat het werk dadelijk door den Staat zou worden uitgevoerd. Zijn voorstel heeft dus het voordeel dat er geen tijdverlies zal zijn. Men zal onmiddelijk met het werk beginnen. En voor den concessionaris zal dit ook nog dit voordeel hebben, dat de Staat al zijne plannen en teekeningen moet overnemen, terwijl hij volgens de voorwaarden, na verloop van den termijn in de concessie gesteld, alle aanspraak op eenige vergoeding verliest. Spreker gelooft dat daar, waar het een man geldt die zoo groote volharding, en zooveel liefde voor het Vaderland toont, men dien man niet gelijk mag stellen met anderen, die enkel uit winstbejag eene zaak ondernemen.

Nu nog een ander bezwaar. Men heeft veel misbaar van zijn amendement gemaakt. Hij zal daarover niet veel spreken. Maar dat misbaar heeft toch een gewigtig gevolg gehad. Het heeft bij het algemeen het gevoelen doen ontstaan, alsof het hem niet te doen was om eene waterbouwkundige questie, maar wel om eene politieke questie, en dat hij met het voorstellen van zijn amendement een ander doel had dan om te spreken over waterwerken. Het heeft daaromtrent niet aan geruchten ontbroken. Nu verkiest spr. zelfs niet in de verte mede te werken, om den schijn te doen ontstaan dat het hem hier enkel te doen is om eene politieke questie. Na al hetgeen in soortgelijke omstandigheden vroeger wel eens gezegd is, begrijpt hij zeer goed dat het der Regering niet welgevallig is dat haar deswege eene pertinente vraag wordt gedaan. Hij zal dan ook afwachten wat de discussien hieromtrent mogten opleveren en, als hij uit het stilzwijgen der Regering of uit hare verklaringen de overtuiging erlangt dat de dagbladen het in deze niet mis hebben, dan zal het besef van het gewigt dezer questie bij hem zwaar genoeg wegen om alsdan zijn amendement in te trekken.

De heer *Blussé van Oud-Alblas* aarzelt het woord te nemen, omdat hij niet gaarne verdacht wil gehouden worden uit plaatselijk belang tegen dit ontwerp gestemd te zijn. Hij hoopt echter dat men overtuigd zal wezen dat hij gaarne zou willen medewerken tot al datgeen wat strekken kan tot opbeuring van den handel, zoo de middelen daartoe goed gekozen zijn. Naar zijne meening staat hij op een onpartijdiger standpunt, dan welligt zij die afgevaardigd zijn uit een district dat meer bijzonder bij dit wetsontwerp betrokken is. Hij heeft het nog weinige jaren geleden opgemerkt, hoe sommigen met ijver voorstonden het denkbeeld om van Scheveningen eene handelsplaats te maken door den aanleg van eene haven; hoe velen die met dat denkbeeld niet ingenomen waren hunne schouders ophaalden, en welke de uitkomst van die plannen geweest is. Zoo iets kan ook te Amsterdam het geval zijn. Volgens den een hangt de welvaart, de toekomst van Amsterdam van dit ontwerp af; anderen zullen echter, naar hij meent, ook de schouders ophalen. Het doet hem genoegen dat in deze zaak de politiek niet in het minste in aanmerking komt. Het is inderdaad gelukkig dat de politieke questie maar eenmaal in het jaar wordt gemoveerd. Dit onderwerp is zuiver van materiëlen aard. Hij beschouwt deze zaak uit een zuiver technisch, zeevaartkundig en handels oogpunt. Wat het eerste betreft, de behandeling daarvan behoort niet tot zijne bevoegdheid; hij laat dat aan de deskundigen over. Wat het tweede aangaat, heeft hij bekwame zeekapiteins gesproken, en die hebben hem gezegd dat zij het onverantwoordelijk zouden achten om bij eenigzins ruw weder in te loopen in het kanaal dat men wil daarstellen. Dat wordt ook door de Reg. in de gewisselde stukken wel eenigermate erkend. Als dit nu eene waarheid is, dan vervalt het geheele nut van het ontwerp. Hij vreest dat Amsterdam door dit plan in dezelfde ongelukkige positie tegenover andere handelsplaatsen blijven zal, als nu het geval is. Uit mededeelingen omtrent den waterstand van alle havens van ons Land, is het hem gebleken, dat er bij hoog water 70 palmen water zijn, hetgeen eene genoegzame diepte voor groote schepen oplevert. Hij houdt de denkbeelden om de Atlantische vaart voor ons Land te verkrijgen voor ongegrond. Het is waar, elders bestaat zij, maar zij is daar gegrond op het verkrijgen van enorme subsidien, en op vele plaatsen waar zij bestond, is zij verloren gegaan. Ten opzigte van het handelsbelang zal hij geene lofrede van den handel houden. Hij beschouwt het voor den handel van groot belang, dat er een algemeen en groot brandpunt zij: dat is alleen te Amsterdam. Rotterdam haakt daar wel naar, maar heeft het nog niet bereikt. Nu zegt men wel dat de handel van Amsterdam wordt geabsorbeerd door de effectenbeurs. Geen ongerijmder beschuldiging kon ooit eene stad treffen. Het is waar, die effecten-beurs neemt een groot deel van de kapitalen weg, maar er bestaan gelukkig in de hoofdstad nog vele andere hulpbronnen. Hij wijst er toch op dat de Amsterdamsche handelsstand meer dan eens eene geduchte handelscrisis zonder groote schokken heeft doorgestaan; dat de geldmarkt nog altijd in de hoofdstad wordt aangetroffen; dat de assurantien een hoofdmiddel van bestaan opleveren; dat daar entrepôts zijn gevestigd; dat men daar gemakkelijk laden en lossen kan, en dat men weet dat men te Amsterdam zijne goederen kan afzetten. Zendt men dus een vaartuig naar Amsterdam, dan weet men dat het zich in Abraham's schoot zal bevinden. Nu geldt het hier eene verbinding van Amsterdam naar zee; de bestaande weg is voornamelijk slecht door de menigvuldige krommingen die er zijn en waardoor men aan aanvaring is blootgesteld. Een kortere weg is zeker altijd het meest verkieslijk; maar om dien korteren weg naar zee te verkrijgen moet men van het IJ afzien, en dat was juist het middel waardoor Amsterdam groot is geworden. Zoo de gunstigste ligging naar zee het meest afdoende middel was om den handel te bevorderen, dan zouden Amsterdam en Rotterdam wel nooit zijn vooruitgegaan. Dat was echter het geval, terwijl zijne geboortestad Dordrecht geruimen tijd stationair bleef. De handel let niet uitsluitend op den kortsten weg, maar wel op den gemakkelijksten weg om goederen te lossen en te verkoopen. Rotterdam had Zuidholland voor zich, en Dordrecht slechts den Biesbosch; Amsterdam had het rijke Friesland, Groningen, Overijssel, Drenthe en een deel van Gelderland. Hoe is het nu mogelijk dat men de communicatie die nu bestaat, en die voor Amsterdam zulke groote voordeelen oplevert, afsluiten wil? Aanzienlijk is het aantal schepen dat jaarlijks zonder eenig oponthoud naar Amsterdam vaart. En dat wil men doen ophouden. Waartoe dat alles? Waarom dat alles prijs gegeven? Alleen om de stoomvaart. Het is echter hoogst twijfelachtig of de stoomvaart naar Amsterdam ooit met die naar Rotterdam zal kunnen wedijveren, want aan de eene zijde is de vaart vrij, aan den anderen kant heeft men oponthoud door de sluizen. Hij zou het veel beter achten zoo Amsterdam er zich voortdurend op toelegde de voornaamste koloniale markt te zijn. Dat doel zou kunnen worden bereikt door eene verbinding van het Noordhollandsche kanaal. Dan zou men behouden wat men heeft, en dan zou men niet verliezen de vaart over het IJ en de Zuiderzee. Over de verbetering van den waterweg naar Rotterdam zal hij niet spreken, ten eerste omdat dit punt nog niet aan de orde is, maar ten andere omdat Dordrecht zoo digt gelegen is bij Rotterdam.

Bij het ver gevorderd uur wordt de voortzetting der beraadslagingen bepaald op morgen ochtend ten 11 ure.

De Commissie van Rapporteurs uit de Tweede Kamer voor het *Wetsontwerp tot onteigening van perceelen ten behoeve van den spoorweg van Breda naar Moerdijk* heeft haar eindverslag uitgebragt. Daarin wordt gewezen op de wenschelijkheid om eenige verbetering in de haven te Moerdijk aan te brengen. Ten aanzien van het nog niet aanbesteden van het station te Breda is bij sommige leden het vermoeden gerezen, dat de Regering voornemens is het station van den Belgischen spoorweg tot gemeenschappelijk gebruik in te rigten. Ware zulks het geval, dan moest daartegen op[...] worden, dat dit gebouw wegens zijn [...] daarvoor niet geschikt kan geacht wor[den] [...] ook niet de vrees kunnen weêrhouden, dat [...] de beslissing omtrent de exploitatie geprae[...] wordt. De hoop werd uitgedrukt dat aan den [...]bergschen hoek een station naar de [...] plaats moge worden opgerigt, en de wensch [...] dat bij het gehucht de Beek gelegenheid [...] afstijgen mogt gegeven worden.

Uit de Memorie van Beantwoording der [...] op het voorloopig verslag van de Tweede K[amer] [...] het *wetsontwerp tot onteigening van perceelen [ten be]hoeve van den Spoorweg van Utrecht naar K[...]* blijkt, dat de meeste dijkbesturen, door de [...] verhooging en verzwaring der wederzijdsche [...] niet gerust gesteld, er op aandrongen dat [...] niet tot 5000 el boven de brug, zoo als het [...] meldde, zouden worden beperkt, maar over [...] bovenwaarts uitgebreid. Het scheen wensch[elijk] dit verlangen, zoo mogelijk, te gemoet [...] Tevens was echter te voorzien dat uitvo[ering] zoodanige verhooging en verzwaring van [...] met moeijelijkheden verbonden zou wezen [...] ook wegens de afmetingen van het pro[fiel] [...] verschillende besturen aan den dijk zou[den] gegeven hebben, scheen het de voorkeur te [...] dat de uitvoering der werken van voor[...] de betrokken dijkbesturen, met uitzigt op [...] subsidie, overgelaten werd. Dus zou ook [...] met de minste kosten zijn te voorzien. Een [...] op dien voet is aan de dijkbesturen voorg[...] heden is alleen van de Gedeputeerde Staten [van Gel]derland berigt ontvangen van het aanvanke[...] hunner tusschenkomst. Van Gedeputeerde [...] Utrecht wordt nog berigt gewacht. Tot [...]king of overeenkomst is het dus, zoo als [...] niet gekomen. Mogt door het overleg geen [...]migheid zijn te verkrijgen, dan zal door de [...] behooren te worden beslist.

Op de vraag of van de centrale commi[ssie] [...] Rijnvaart bezwaren tegen het plan tot ov[...] te Kuilenburg zijn gemaakt, antwoordt de [...] dat de uitslag van het onderzoek dier com[missie] niet aan haar is bekend gemaakt.

Op de bezwaren, aan de overbrugging [...] was men van de zijde der Regering natuur[...] De keuze van eene hooge brug zonder [...] gedeelte is grootendeels een gevolg van [...] bij de zamenstelling van het ontwerp [...] dat de brug zoodanig moet worden inger[igt] [...] minst mogelijke aanleiding gaf tot ijsver[...] een beginsel dat bij overbrugging van [...] boven elk ander moet gaan.

Het wetsontwerp tot vereeniging der [...] Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Houtrijk [...] en Zuid-Schalkwijk, heeft blijkens het [...] Verslag in de afdeelingen der Tweede Ka[mer] [...] volgende bedenkingen aanleiding gegeven [...] meende men, dat sedert 1857 meer en me[er] [...] stelsel van vereeniging werd afgeweken [...] staande de ondervinding toch had geleer[d] [...] gevolgen allezins gunstig waren. Het heeft [...] de aandacht getrokken, dat in de Memorie [van Toe]lichting de redenen worden opgesomd, die [...] opnemen pleiten der bepaling in de wet, [...] roerende goederen het eigendom blijven der [...] van de vereenigde gemeenten. Eenige leden [...] er op aan, dat deze strijd tusschen de Me[morie van] Toelichting en het wetsontwerp worde op[...]

Eenige leden betoonden zich gestemd [...] toegeven aan het verlangen, dat althans de [...] goederen der burgerlijke armbesturen van [...] afdeelingen het eigendom van die bestu[ren] [...] zoodat die besturen een afzonderlijk bestaan [...] Vrij algemeen verklaarde men zich tegen [...] beeld om aan de vereenigde gemeente den [...] naam van Haarlemmerliede en Spaarnwoude [...] en men dringt op de laatste benaming aan [...]

Gedrukt en uitgegeven [...]
G. en C. A. van R[...]
te Rotterdam.